

PROGRAMACIÓN DO CURSO 2022-2023

LINGUA GALEGA E LITERATURA

Departamento de Lingua galega e literatura
IES “Marco do Camballón” (Vila de Cruces)

Índice

Rexenerar co cursor no índice e premendo F9 (actualizar campos)

1.	INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	4
2.	CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....	4
2.	CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE.....	14
2.1	SEGUNDO DE ESO.....	25
2.2.1	Temporalización	25
2.2.2	Grao mínimo de consecución para superar a materia e procedementos e instrumentos de avaliación	25
2.2	CUARTO DE ESO.....	45
2.4.1	Temporalización	45
2.4.2	Grao mínimo de consecución para superar a materia e procedementos e instrumentos de avaliación	46
2.3	SEGUNDO DE BACHARELATO.....	66
2.6.1	Temporalización	66
2.6.2	Grao mínimo de consecución para superar a materia e procedementos e instrumentos de avaliación	67
3.	CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.....	74
4.	MATERIAIS E RECURSOS QUE SE VAN UTILIZAR.....	75
5.	CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	75
5.1	ESO.....	75
6.1.1	Segundo de ESO.....	81
6.1.2.	Cuarto de ESO	
6.2	BACHARELATO.....	89
6.2.2	Segundo de Bacharelato.....	91
6.	INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	93
7.	ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.....	94
8.	ORGANIZACIÓN DOS PROCEDEMENTOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS, NO CASO DE BACHARELATO.....	94
9.	DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS	94

10. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	95
11. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN.....	95
12. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS PARA CADA CURSO	95
13. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA	96
14. ANEXO I. APARTADOS DERIVADOS DAS INSTRUCIÓNS DO 30 DE XULLO DE 2020-2021.....	104

1 INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Da entrada en vigor da LOMCE deriva un novo currículo de Lingua galega e literatura que se estableceu no Decreto 86/2015 do 25 de xuño, mentres que na Resolución do 27 de xullo de 2015 pola que se ditan instrucións para o curso académico 2015/16, no seu capítulo V, indícanse cales deben ser os elementos mínimos que deben conter as programacións didácticas.

O IES “Marco do Camballón” está situado no núcleo urbano de Vila de Cruces, pero o seu contorno é eminentemente rural e dun nivel socioeconómico medio-baixo. Neste centro impártense ensinanzas de ESO, bacharelato, un CM de Soldadura e Caldeirería, un CM de Atención a persoas en situación de dependencia e Formación Profesional Básica.

A nivel lingüístico, a maioría do alumnado é galegofalante habitual e presenta un alto dominio da lingua oral informal. Fronte á boa competencia oral para usos informais, conséntase que os usos formais, tanto a nivel oral como escrito, presentan bastantes carencias. Ademais disto, aínda que a actitude xeral cara á lingua galega é positiva, detéctase a pervivencia dalgúns prexuízos en relación co seu emprego e a súa utilidade.

Para o curso 2022-23 o IES “Marco do Camballón” conta con dous membros no Departamento que imparten as materias de Lingua galega e literatura tanto en ESO coma en bacharelato, Portugués como Segunda lingua estranxeira en 1º 2º e 3º de ESO e, por sexto ano consecutivo, Regueifa e Improvisación Oral en Verso (RIOV), optativa de libre configuración do centro en 2º de ESO. Proxecto competencial horta e produción sostíbel. 1º eso. Proxecto competencial Oralidade 3º eso

A docencia deste ano académico está distribuída do seguinte xeito:

- Xosé Luís González Sende: Lingua galega e literatura en 3º de ESO (2 grupos) , 4º de ESO (2 grupos), 2º de bacharelato (1 grupo); RIOV en 2º ESO. Portugués 2º lingua 3º ESO. (1 grupo) Proxecto competencial: oralidade 3º ESO.
- Eladia Diéguez Vázquez: Lingua galega e literatura en 1º de ESO, (2 grupos) 2º ESO galego (2 grupos) 1º de bacharelato (1 grupo) Portugués 1ºESO e 2º ESO. Proxecto competencial: horta e produción sostíbel 1º eso.

Neste documento desenvólvese a programación para a materia de Lingua galega e literatura, mentres que a de Portugués, RIOV, figuran en arquivos á parte.

Neste curso trataremos de aplicar na práctica as decisións adoptadas a nivel de centro para traballar as competencias, sobre as que levamos varios cursos traballando. Ademais, este curso continúa no centro o programa E-Dixgal en 1º de ESO e 2º ESO e o programa en liña de Cotovía.org, ao que este departamento se sumou hai xa catro anos. Por outra banda, e visto o novo escenario de ensino que estamos a vivir nos últimos cursos co novo curso 2022-23 incrementaremos notablemente o uso das TIC en todos os niveis educativos. Emprego do GSuite na ESO e nos bacharelatos.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

As competencias clave son as capacidades para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos. As determinadas no currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato para Galicia son: Comunicación lingüística (CCL), Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT), Competencia dixital (CD), Aprender a aprender (CAA), Competencias sociais e cívicas (CSC), Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e Conciencia e expresións culturais (CCEC).

No noso centro levamos dous cursos traballando as competencias clave e acordamos na CCP e no claustro a porcentaxe coa que cada materia vai contribuír en cada nivel na cualificación final (ver táboas máis adiante). No propio currículo, xa se inclúen en cada materia referencias explícitas acerca da súa contribución a aquelas competencias clave ás que se orienta en maior medida. No caso da materia de Lingua galega e literatura é a **CCL** a que predomina claramente. Esta competencia refírese á utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta. Para o adecuado desenvolvemento desta competencia débese atender aos cinco compoñentes que a constitúen e ás dimensións nas que se concretan:

- O compoñente lingüístico comprende diversas dimensións: a léxica, a gramatical, a semántica, a fonolóxica, a ortográfica e a ortoépica (a articulación correcta do son a partir da representación gráfica da lingua).
- O compoñente pragmático-discursivo contempla tres dimensións: a sociolingüística (vinculada coa adecuada produción e recepción de mensaxes en diferentes contextos sociais); a pragmática (que inclúe as microfuncións comunicativas e os esquemas de interacción); e a discursiva (que inclúe as macrofuncións textuais e as cuestións relacionadas cos xéneros discursivos).
- O compoñente sociocultural inclúe dúas dimensións: a que se refire ao coñecemento do mundo e a dimensión intercultural.
- O compoñente estratéxico permítelle ao individuo superar as dificultades e resolver os problemas que xorden no acto comunicativo. Inclúe tanto destrezas e estratexias comunicativas para a lectura, a escritura, a fala, a audición e a conversación, coma destrezas vinculadas co tratamento da información, a lectura multimodal e a produción de textos electrónicos en diferentes formatos; tamén forman parte deste compoñente as estratexias xerais de carácter cognitivo e metacognitivo.

Non obstante, tamén traballaremos e avaliaremos o resto de competencias, agás CMCCT; con todo, para facilitar a aplicación do currículo dado o elevado número de estándares que contén, decidimos concretar no noso perfil de área con que estándares imos avaliar cada competencia e fixar uns estándares mínimos, de xeito que nos quedou a seguinte distribución:

2º ESO				
Comunicación oral= 30 estándares Comunicación escrita= 36 estándares Funcionamento da lingua= 15 estándares Lingua e sociedade= 16 estándares Educación literaria= 12 estándares TOTAL= 109 estándares				
CAA 12 estándares (6 prioritarios)	CSC 6 estándares (2 prioritarios)	CD 4 estándares (1 prioritario)	CCEC 10 estándares (5 prioritarios)	CCL 77 estándares
4º ESO				
Comunicación oral= 31 estándares Comunicación escrita= 33 estándares Funcionamento da lingua= 28 estándares Lingua e sociedade= 26 estándares Educación literaria= 13 estándares TOTAL= 131 estándares				
CAA 7 estándares (2 prioritarios)	CSC 5 estándares (2 prioritarios)	CD 5 estándares (1 prioritario)	CCEC 7 estándares (1 prioritario)	CCL 107 estándares

A continuación especificamos cales foron os **estándares seleccionados para avaliar cada competencia** distinta da CCL por nivel (en grosa os prioritarios):

ESTÁNDARES ASOCIADOS Á CSC POR NIVEIS

2º de ESO (6 estándares)
2º-LGB1.3.1 - Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).
2º-LGB1.4.3 - Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.
2º-LGB1.8.1 - Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.

2º-LGB2.6.1 - Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.
2º-LGB2.6.4 - Respecta as opinións dos demais.
2º-LGB3.11.1 - Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións de libros e películas, obras de teatro etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valoras as competencias que posúe como persoa plurilingüe.

4º de ESO (5 estándares)
4º-LGB1.5.2 - Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.
4º-LGB1.8.2 - Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.
4º-LGB1.11.2 - Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.
4º-LGB2.7.1 - Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.
4º-LGB3.13.1 – Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións de libros e películas, obras de teatro etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valoras as competencias que posúe como persoa plurilingüe.

ESTÁNDARES ASOCIADOS Á CCEC

2º ESO (10 estándares)
2º-LGB1.5.2 - Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.
2º-LGB1.5.3 - Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízaa na súa práctica habitual.
2º-LGB2.14.1 - Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.
2º-LGB4.1.1 - Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.
2º-LGB4.1.3 - Coñece as linguas que se falan en España e valoras a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.
2º-LGB4.1.5 - Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.
2º-LGB4.1.6 - Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.
2º-LGB5.7.1 - Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.
2º-LGB5.8.1 - Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.
2º-LGB5.8.2 - Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas.

4º ESO (7 estándares)
4º-LGB1.2.3 - Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruidos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.
4º-LGB1.6.2 - Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.
4º-LGB1.6.3 - Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.
4º-LGB2.14.1 - Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.
4º-LGB4.1.1 - Valora a lingua como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.
4º-LGB5.6.1 - Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.
4º-LGB5.6.2 - Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.

ESTÁNDARES ASOCIADOS Á CAA

2º de ESO (12 estándares)
2º-LGB1.1.2 - Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.

2º-LGB1.2.2 - Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.
2º-LGB1.7.1 - Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.
2º-LGB1.9.1 - Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.
2º-LGB2.1.1 - Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.
2º-LGB2.1.5 - Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.
2º-LGB2.1.6 - Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.
2º-LGB2.5.3 - Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.
2º-LGB2.8.1 - Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.
2º-LGB3.10.1 - Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.
2º-LGB3.12.1 - Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.
2º-LGB5.9.1 - Sèrvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.

4º de ESO (7 estándares)
4º-LGB1.9.1 - Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.
4º-LGB1.11.1 - Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.
4º-LGB1.13.1 - Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.
4º-LGB2.1.1 - Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).
4º-LGB2.8.2 – Sèrvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.
4º-LGB3.14.1 - Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.
4º-LGB5.5.1 – Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.

ESTÁNDARES ASOCIADOS Á COMPETENCIA DIXITAL

2º de ESO (4 estándares)
2º-LGB1.7.2 – Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.
2º-LGB2.7.2 – Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.
2º-LGB2.8.6 – Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.
2º-LGB2.13.1 – Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.

4º de ESO (5 estándares)
4º-LGB1.9.5 – Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.
4º-LGB2.10.1 – Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.
4º-LGB2.10.2 – Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de

cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.

4º-LGB2.10.3 – Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.

4º-LGB4.1.4 – Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).

Contribución das materias e LGL e RIOV á nota final de competencias

(aprobada polo claustro no curso 2017-18; se houberse modificacións acordadas polo claustro faríase constar nas actas do departamento)

2º ESO	CAA	CECC	CCL	CD	CSC
Alumnado con Francés, Relixión e Igualdade de xénero	8,33%	15%	20%	7%	7%
Alumnado con Francés, Relixión e RIOV	8,33%	12%	20%	7%	8%
Alumnado con Francés, Valores éticos e Igualdade de xénero	8,33%	15%	20%	7%	6%
Alumnado con Reforzo, Relixión e Igualdade de xénero	9,09%	15%	25%	8%	7%
Alumnado con Reforzo, Relixión e Regueifa	9,09%	12%	25%	8%	8%

2º ESO RIOV	CAA	CECC	CCL	CD	CSC
Alumnado con Francés e Relixión	8,33%	19%	3%	4%	9%
Alumnado de Reforzo e Relixión	9,09%	19%	3%	4%	10%

4º ESO	CAA	CECC	CCL	CD	CSC
Alumnado con Matemáticas Académicas, Bioloxía, FQ, Relixión, Plástica e TIC	9,09%	15%	25%	8%	8%
Alumnado con Matemáticas Académicas, Bioloxía, FQ, Relixión, Plástica e Francés	9,09%	15%	20%	12%	9%
Alumnado con Matemáticas Académicas, Bioloxía, FQ, Relixión, Artes escénicas e Francés	9,09%	15%	20%	14%	7%
Alumnado con Matemáticas Académicas, Bioloxía, FQ, Valores éticos, Plástica e TIC	9,09%	15%	25%	8%	7%
Alumnado con Matemáticas Académicas, Economía, Latín, Relixión, Artes escénicas e Francés	9,09%	12,5%	20%	12,5%	7%
Alumnado con Matemáticas Académicas, Economía, Latín, Relixión, Artes escénicas e TIC	9,09%	12,5%	20%	7%	6,5%
Alumnado con Matemáticas Académicas, Economía, Latín, Valores éticos, Plástica e TIC	9,09%	15%	20%	6,5%	7%
Alumnado con Matemáticas Académicas, Economía, Latín, Valores éticos, Artes escénicas e Francés	9,09%	15%	20%	12,5%	6,5%

Alumnado con Matemáticas Aplicadas, Iniciativa emprendedora, Tecnoloxía, Relixión, Plástica e TIC	9,09%	15%	25%	6,5 %	7%
Alumnado con Matemáticas Aplicadas, Iniciativa emprendedora, Tecnoloxía, Relixión, Plástica e Francés	9,09%	15%	20%	8%	7%

Por outra parte, tamén a nivel de centro, aprobamos unha serie de **rúbricas** para avaliar os estándares transversais da CSC, CAA, CCEC e CD, que son as seguintes:

RÚBRICA DA COMPETENCIA SOCIAL E CÍVICA

	EXCELENTE (2-1,5 puntos)	SATISFACTORIO (1,5-1 puntos)	BÁSICO (1-0,5 puntos)	ESCASO (0,5-0 puntos)	NOTA
Harmonía coas compañeiras e compañeiros (2 puntos)	<p>Sempre traballa con tolerancia e de bo grao con calquera das compañeiras e compañeiros.</p> <p>Nunca mostra actitudes sexistas nin discriminatorias.</p> <p>Nunca usa linguaxe sexista e/ ou discriminatoria.</p> <p>Sempre respecta a diversidade.</p>	<p>Case sempre traballa con tolerancia e de bo grao con calquera das compañeiras e compañeiros.</p> <p>Case nunca mostra actitudes sexistas nin discriminatorias .</p> <p>Case nunca usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria e, se o fai, autocorríxese.</p> <p>Case sempre respecta a diversidade.</p>	<p>Ás veces traballa con tolerancia e de bo grao cos compañeiros/os pero prefere traballar só con parte deles/as.</p> <p>Ás veces mostra actitudes sexistas e/ou discriminatorias.</p> <p>Ás veces usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria pero trata de autocorrirxirse.</p> <p>Ás veces respecta a diversidade.</p>	<p>Ten dificultades para traballar con todos ou case todos os seus compañeiros/as.</p> <p>Con frecuencia mostra actitudes sexistas e/ou discriminatorias.</p> <p>Con frecuencia usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria e non trata de autocorrirxirse.</p> <p>Nunca ou case nunca respecta a diversidade.</p>	
Interese e coidado do material (2 puntos)	<p>Sempre participa activamente nas actividades propostas.</p> <p>Sempre se interesa por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.</p>	<p>Case sempre participa activamente nas actividades propostas.</p> <p>Case sempre se interesa por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.</p>	<p>Ás veces participa activamente nas actividades propostas.</p> <p>Ás veces interésase por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.</p>	<p>Nunca ou case nunca participa activamente nas actividades propostas.</p> <p>Ten dificultades para manter en bo estado o material, propio e alleo, e para respectar as normas de uso.</p>	
Utilización de valores (2 puntos)	<p>Sempre é solidario/a e ofrece a súa axuda cando alguén a necesita.</p> <p>Sempre cumpre as normas porque comprende a súa importancia para evitar conflitos e, se os hai, sempre se involucra na súa solución.</p> <p>Sempre adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente.</p> <p>Sempre aplica hábitos de hixiene e saúde.</p>	<p>Case sempre é solidario/a e adoita ofrecer a súa axuda cando alguén a necesita.</p> <p>Case sempre cumpre as normas para evitar conflitos e, se os hai, adoita involucrarse na súa solución.</p> <p>Case sempre adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente.</p> <p>Case sempre aplica hábitos de hixiene e saúde.</p>	<p>Ás veces é solidario/a e ofrece a súa axuda cando alguén a necesita.</p> <p>Ás veces non cumpre as normas, pero se hai conflitos trata de involucrarse na súa solución.</p> <p>Ás veces adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente.</p> <p>Ás veces aplica hábitos de hixiene e saúde.</p>	<p>Nunca ou case nunca é solidario/a e ten dificultades para ofrecer a súa axuda cando alguén a necesita</p> <p>Nunca ou case nunca respecta as normas e non adoita involucrarse na solución dos conflitos.</p> <p>Nunca ou case nunca adopta actitudes de respecto e coidado do medio ambiente.</p> <p>Nunca ou case nunca aplica hábitos de saúde e hixiene.</p>	

Participación no grupo (2 puntos)	Sempre participa activamente no traballo en grupo, implícase na organización, achega ideas e traballa colaborativamente. Sempre admite e respecta todas as opinións e axuda a resolver conflitos se os hai. Sempre respecta as quendas.	Case sempre participa no traballo en grupo, adoita implicarse na organización, achegar ideas e traballar colaborativamente. Case sempre admite e respecta as opinións e axuda a resolver conflitos se os hai. Case sempre respecta as quendas.	Participa no traballo en grupo pero só ás veces se implica na organización, achega ideas e traballa colaborativamente. Só ás veces admite e respecta as opinións ou parte delas e cústalle axudar a resolver conflitos se os hai. Só ás veces respecta as quendas.	Nunca ou case nunca participa no traballo en grupo nin se implica na organización nin achega ideas nin traballa colaborativamente. Nunca ou case nunca admite nin respecta as opinións nin axuda a resolver conflitos. Nunca ou case nunca respecta as quendas.	
Responsabilidade (2 puntos)	Sempre cumpre cos prazos marcados e realiza todas as tarefas. Sempre é responsable á hora de traer o material necesario.	Case sempre cumpre cos prazos marcados e realiza todas as tarefas. Case sempre é responsable á hora de traer o material necesario.	Ás veces non respecta os prazos, pero realiza a maioría das tarefas. Ás veces non é responsable á hora de traer o material necesario.	Nunca ou case nunca respecta os prazos nin realiza a maioría das tarefas. Nunca ou case nunca trae o material necesario.	
ALUMNO/A:				NOTA:	

RÚBRICA DA COMPETENCIA APRENDER A APRENDER

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFATORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Esforo e actitude (2,5 puntos)	Sempre amosa capacidade de atención, concentración e memoria. Sempre se interesa polas actividades da clase. Sempre amosa curiosidade, motivación e esforzo na comprensión de conceptos.	Case sempre amosa capacidade de atención, concentración e memoria. Case sempre se interesa polas actividades da clase. Case sempre amosa bastante curiosidade e motivación. Xeralmente esfórzase na comprensión de conceptos.	Ás veces perde a atención, desconcéntrase e/ou cústalle memorizar. Ás veces interésase polas actividades da clase. Ás veces amosa certa curiosidade e/ou motivación. Só se esforzaás veces na comprensión de conceptos.	Nunca ou case nunca presta atención, perde a concentración con frecuencia e cústalle moito memorizar. Nunca ou case nunca se interesa polas actividades da clase. Nunca ou case nunca amosa curiosidade nin se esforza na comprensión de conceptos.
Organización e planificación (2,5 puntos)	Sempre organiza e planifica axeitadamente as súas tarefas e distribúe ben os tempos. Sempre salienta nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.	Case sempre organiza e planifica as súas tarefas, pero ás veces ten que redistribuír os tempos. Case sempre salienta nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.	Ás veces comete erros na organización e planificación das súas tarefas e ten dificultades coa adecuada distribución dos tempos. Ás veces cústalle diferenciar nos traballos os aspectos esenciais dos secundarios.	Nunca ou case nunca organiza nin planifica as súas tarefas e case sempre ten problemas coa distribución dos tempos. Nunca ou case nunca destaca nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.
Estratexias e xestión da aprendizaxe (2,5 puntos)	Sempre selecciona adecuadamente as técnicas de estudo e as estratexias de resolución de exercicios ou problemas para obter o máximo rendemento. Sempre analiza, organiza e sintetiza conceptos e infire conclusións. É capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos axeitados para avanzar na aprendizaxe.	Case sempre selecciona adecuadamente as técnicas de estudo e as estratexias de resolución de exercicios ou problemas para obter un rendemento satisfactorio. Sempre analiza, organiza e sintetiza conceptos e case sempre infire conclusións. Case sempre é capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumosaxeitados para avanzar na aprendizaxe.	Coñece distintas técnicas de estudo e estratexias de resolución de exercicios ou problemas, pero ás veces non as selecciona con acerto. Ás veces ten dificultades para analizar, organizar e sintetizar conceptos. Con frecuencia precisa axuda para inferir conclusións e elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos que lle permitan avanzar na aprendizaxe.	Non aplica distintas técnicas de estudo e estratexias de resolución de exercicios ou problemas ou faino sempre de xeito errado. Case nunca ou nunca é quen de sintetizar e organizar conceptos nin inferir conclusións. Non é capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos que lle sirvan para avanzar na aprendizaxe.

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Autonomía e capacidade de autoavaliación (2,5 puntos)	<p>Sempre avalía criticamente as súas producións e o proceso seguido para melloralas.</p> <p>Sempre utiliza os recursos ao seu alcance para documentarse sobre o que descoñece ou como apoio/ampliación para realizar as tarefas.</p>	<p>Case sempre avalía satisfactoriamente as súas producións e o proceso seguido para melloralas.</p> <p>Case sempre usa os recursos ao seu alcance para documentarse sobre o que descoñece ou como apoio para realizar as tarefas.</p>	<p>Ás veces avalía as súas producións pero só ocasionalmente obtén conclusións para melloralas.</p> <p>Ás veces usa algúns dos recursos que ten ao seu alcance como apoio para realizar as tarefas.</p>	<p>Nunca ou case nunca avalía as súas producións.</p> <p>Nunca ou case nunca usa os recursos que ten ao seu alcance para documentarse nin como apoio para realizar as tarefas.</p>

RÚBRICA DA COMPETENCIA CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Respecto pola cultura (2,5 puntos)	<p>Sempre mostra interese e respecto por diferentes manifestacións artísticas e culturais.</p> <p>Sempre amosa interese pola conservación do patrimonio e implicase activamente cando corresponde.</p>	<p>Case sempre mostra interese e respecto por diferentes manifestacións artísticas e culturais.</p> <p>Case sempre amosa interese pola conservación do patrimonio e é doado conseguir que se implique nesta tarefa.</p>	<p>Ás veces mostra interese e respecto por diferentes manifestacións artísticas e culturais.</p> <p>Ás veces amosa interese pola conservación do patrimonio, pero non adoita implicarse nesta tarefa.</p>	<p>Nunca ou case nunca mostra interese e /ou respecto por diferentes manifestacións artísticas e culturais.</p> <p>Non lle dá ningunha importancia á conservación do patrimonio.</p>
Goce da cultura (2,5 puntos)	<p>Sempre goza coas diferentes manifestacións culturais e artísticas, enténdelas como parte do desenvolvemento do pensamento e como unha riqueza e patrimonio dos pobos.</p> <p>Aprecia as manifestacións artístico-culturais cotiás como arquitectura, vivenda, moda, folclore etc.</p>	<p>Case sempre goza coas manifestacións culturais e artísticas, enténdelas como parte do desenvolvemento do pensamento e como unha riqueza e patrimonio dos pobos.</p> <p>Case sempre aprecia manifestacións artístico-culturais cotiás como arquitectura, vivenda, moda, folclore etc.</p>	<p>Ás veces goza con algunhas manifestacións culturais e artísticas, pero non as entende como parte do desenvolvemento do pensamento nin como unha riqueza e patrimonio dos pobos.</p> <p>Só ás veces aprecia algunhas manifestacións artístico-culturais cotiás.</p>	<p>Nunca ou case nunca goza coas manifestacións culturais nin as considera importantes no desenvolvemento do pensamento nin como riqueza dos pobos.</p> <p>Nunca ou case nunca aprecia manifestacións artístico-culturais cotiás.</p>
Participación (2,5 puntos)	<p>Sempre participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.</p>	<p>Case sempre participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.</p>	<p>Ás veces participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.</p>	<p>Nunca ou case nunca participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.</p>
Habilidades creativas (2,5 puntos)	<p>Ten unha grande iniciativa e creatividade para expresarse a través de diferentes códigos artísticos e empregar distintos materiais e técnicas no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.</p>	<p>Ten iniciativa e bastante creatividade para expresarse a través de diferentes códigos artísticos e empregar distintos materiais e técnicas no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.</p>	<p>Ten iniciativa suficiente e unha creatividade básica para expresarse a través dalgúns códigos artísticos e empregar algúns materiais e técnicas no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.</p>	<p>Non ten iniciativa nin creatividade para expresarse a través dalgún código artístico e/ou empregar algún material e técnica no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.</p>

RÚBRICA DA COMPETENCIA DIXITAL

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFATORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Fontes de información (2,5 puntos)	Procura información na rede demostrando habilidade no seu filtrado. Extrae a información precisa, escollendo con criterio o que realmente necesita. Procesa a información e manipúlaa tratando de evitar o copiado literal .	Procura información na rede pero ten certa dificultade no seu filtrado . Extrae a información precisa, aínda que ás veces necesita axuda . Procesa a información e manipúlaa , pero non se preocupa por evitar o copiado literal .	Procura información na rede de forma guiada . Non ten un criterio claro para extraer a información precisa e necesita axuda constante. Fai una manipulación da información moi básica e cópiaa toda ou case toda de xeito literal .	Cústalle moito a procura de información na rede aínda que sexa de forma guiada. Non é capaz de extraer da información os datos que precisa. Non manipula nin procesa a información .
Capacidade para traballar coas TIC (2,5 puntos)	Coñece e usa aplicacións informáticas axeitadas á tarefa para confeccionar, compartir e/ou presentar os seus traballos. Manéxaas con destreza e crea documentos de calidade .	Coñece e usa a maioría das aplicacións informáticas axeitadas á tarefa para confeccionar, compartir e/ou presentar os seus traballos. Manexa a maioría delas con bastante destreza e crea documentos dixitais dunha calidade aceptable .	Coñece e usa só algunhas aplicacións informáticas axeitadas para confeccionar, compartir e presentar os seus traballos. Necesita bastante axuda para manexalas e para que os documentos xerados sexan dunha calidade mínima .	Non coñece nin usa as aplicacións máis comúns axeitadas á tarefa para confeccionar, compartir e presentar os seus traballos. Necesita axuda constante para o seu manexo e, mesmo de xeito guiado, produce documentos de baixa calidade .
Linguaxe específica (2,5 puntos)	Interpreta correctamente a simboloxía propia das aplicacións informáticas, de modo que é capaz de iniciarse de forma autónoma no seu manexo.	Interpreta correctamente a simboloxía propia das aplicacións informáticas, pero precisa de axuda para iniciarse no seu manexo.	Ten dificultades na interpretación da simboloxía propia das aplicacións informáticas e presenta dificultades para desenvolverse con elas, precisando de axuda.	Non coñece a simboloxía propia das aplicacións informáticas e non é quen de utilizalas correctamente aínda que sexa de forma guiada.
Respecto no uso de recursos dixitais (2,5 puntos)	Sempre inclúe nas súas producións as referencias ás fontes utilizadas. Sempre respecta os principios legais e éticos na utilización de fontes de información e/ou contidos, incluso ao compartilos nas redes sociais.	Case sempre inclúe as referencias ás fontes utilizadas. Case sempre respecta os principios legais e éticos na utilización de fontes de información e/ou contidos, incluso ao compartilos nas redes sociais.	Esquécese con frecuencia de facer referencia ás fontes utilizadas. Hai que lembrarlle acotío que respecte os principios legais e éticos na utilización de fontes e/ou contidos.	Non fai referencias ás fontes utilizadas. Non amosa interese polo respecto aos principios legais e éticos na utilización de fontes e/ou contidos, incumpríndoos intencionadamente.

1. Temporalización 2º da ESO

1.1.1 Deseguido figuran os contidos organizados por unidades segundo o libro de texto que se verán complementados co material do libro Netex do Proxecto E-dixgal para este nivel educativo. Esta será a referencia básica e a secuenciación. Así como o programa cotovía.

1º trimestre (29-30 sesións)		2º trimestre (30-31 sesións)		3º trimestre (29-30 sesións)	
Unidade 1 Setembro-outubro: 10 sesións	Lectura: "Cando o tigre campaba por Galicia" As noticias A cohesión textual Vocabulario da casa A lusfonía Lexemas e morfemas O alfabeto	Unidade 4 decembro-xaneiro 11 sesións	Lectura <i>Penúltimas tendencias</i> Os textos poéticos Revisión e presentación de textos Vocabulario da música Prexuízos lingüísticos O adxectivo Grupos bl/br; pl/pr; fl/fr	Unidade 7 marzo-Abril: 10 sesións	Lectura "Refuxio" A procura de información A conversa Vocabulario de cine e teatro O galego no ámbito educativo A cláusula O punto, a coma e o punto e coma
Unidade 2 Outubro-novembro: 10 sesións	Lectura: "Reciclado" Textos narrativos, descritivos e dialogados Conectores textuais Vocabulario de alimentación Linguas minoritarias e minorizadas Prefixos e sufixos Vogais e consoantes	Unidade 5 xaneiro Febreiro: 10 sesións	Lectura "Un de nós" As solicitudes A comunicación non verbal Vocabulario do noso contorno O galego no ámbito local O verbo Grupos consonánticos cc/ct; pc/pt	Unidade 8 abril-maio:11 sesións	Lectura "A nena rebelde" O cine Vocabulario de parentesco Os rexistros da fala Suxeito e predicado Dous puntos, puntos suspensivos; signos de interrogación e exclamación

Unidade 3 Novembro 9 sesións	Lectura “Unha rozadela distante” O diario, os blogs e a carta Resumo e esquema Vocabulario diversidade e paz A normalización O substantivo Uso de b/v; h; x/s	Unidade 6 Febreiro- marzo: 9 sesións	Uso de cio/cia; zo/za Lectura “Menús escolares” Os textos expositivos. O folleto Cooperación e cortesía Vocabulario da radio e a tv O galego na súa contorna: a transmisión lingüística A frase A acentuación	Unidade 9 Maio-9 sesións	Lectura “Cabaliño de mar” Os textos académicos Vocabulario do tempo cronolóxico A variedade estándar CD, CI e CC Parénteses e comiñas
---	---	--	--	---------------------------------------	--

2 CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVAILABLE

Bloque 2: Comunicación escrita. Ler e escribir

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo de consecución	Instrumentos e procedementos de avaliación						
			Observación aula	Intervención oral planificada	Proba oral lectura	Proba escrita lectura	Traballo escrito	Exame	Rúbrica
CCL CAA	2º-LGB2.1.1-Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	Nivel básico CAA	X						X
CCL	2º-LGB2.1.2-Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	Usa os dicionarios para buscar as acepcións adecuadas a un contexto.	X				X		
CCL	2º-LGB2.1.3-Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	Identifica a maior parte das ideas principais e relaciónaas.				X	X	X	
CCL	2º-LGB2.1.4-Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	Con axuda, relaciona información explícita e implícita.	X				X		
CAA	2º-LGB2.1.5-Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	Nivel básico rúbrica CAA	X						X
CAA	2º-LGB2.1.6-Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	Nivel básico rúbrica CAA	X						X
CCL CSC	2º-LGB2.2.1-Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	Comprende a maior parte da información relevante de cartas persoais, diarios, avisos e solicitudes.	X				X	X	
	2º-LGB2.2.2-Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.	Comprende instrucións escritas para desenvolverse na vida cotiá.	X						
	2º-LGB2.2.3-Comprende e interpreta normas de		X						

	convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar.	Con axuda, comprende normas de convivencia, regras de xogos e correspondencia escolar.							
CCL	2º-LGB2.3.1-Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias). 2º-LGB2.3.2-Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.	Comprende noticias de dificultade media. Identifica a información das portadas e os titulares.	X X				X X	X X	
CCL	2º-LGB2.4.1-Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. 2º-LGB2.4.2-Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	Identifica os principais textos de análise e consulta da vida educativa. É quen de entender os conceptos curriculares das diferentes materias.	X X				X X	X X	
CD CCL CAA	2º-LGB2.5.1-Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos. 2º-LGB2.5.2-Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	É quen de procurar e consultar de xeito autónomo todos os recursos necesarios, dixitais ou convencionais. Coñece e usa con frecuencia dicionarios.	X X	X				X	X
CAA	2º-LGB2.5.3-Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.	Nivel básico rúbrica CAA	X				X		X
CCL CSC	2º-LGB2.6.1-Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios. 2º-LGB2.6.2-Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	Nivel básico rúbrica CSC É quen de expresar con certa seguridade a súa opinión sobre un tema.	X X						X
CCL CCL CSC	2º-LGB2.6.3-Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto. 2º-LGB2.6.4-Respecta as opinións dos demais.	Ás veces elabora a súa interpretación sobre un texto. Nivel básico rúbrica CSC	X				X		X
CCL CD	2º-LGB2.7.1-Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe. 2º-LGB2.7.2-Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.	Emprega unha correcta dicción na práctica da lectura en voz alta e respecta a puntuación. É quen de utilizar medios audiovisuais para avaliar a súa práctica oral.	X		X				X
CD					X				
CCL CD CAA	2º-LGB2.8.1-Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto. 2º-LGB2.8.2-Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	Nivel básico rúbrica CAA	X			X	X	X	X
CCL						X	X	X	X

CCL	2º-LGB2.8.3-Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias de tipos léxicos e os conectores).	Procura ir adecuando as súas producións ao rexistro formal e educativo.					X	X	X
CCL	2º-LGB2.8.4-Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	Usa elementos cohesivos básicos.					X	X	X
CCL	2º-LGB2.8.5-Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	Separa os parágrafos cos signos adecuados.					X	X	X
CD	2º-LGB2.8.6-Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	Procura revisar e reescribir os textos respectando a maioría das regras ortográficas e morfolóxicas.						X	
CCL	2º-LGB2.8.7-Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.	Sabe usar os elementos básicos dun procesador de textos e dos dicionarios electrónicos. Completa as súas producións con elementos gráficos e ilustracións se for necesario.						X	
CCL CD CSC	2º-LGB2.9.1-Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	Escribe textos básicos propios da vida cotiá.						X	X
CCL CD CSC	2º-LGB2.10.1-Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	Redixe tanto en soporte dixital como impreso textos xornalísticos sinxelos a partir dun modelo.						X	X
CCL CD	2º-LGB2.11.1-Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	Elabora en calquera soporte textos de carácter educativo. Cuestionarios, resumos, descrições, informes.						X	X
CCL	2º-LGB2.12.1-Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	Redixe, a partir dun modelo, textos narrativos e descritivos.						X	X
	2º-LGB2.12.2-Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	É quen de resumilos sen parafrasealos.						X	X
CCL CD	2º-LGB2.13.1-Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	Emprega con soltura as técnicas de tratamento textual das TIC. Recoñece a mellora e corrección na redacción dos textos empregando estas técnicas.						X	
CCL CSC CCEC	2º-LGB2.14.1-Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	Recoñece os valores da escritura como instrumento para transmitir e adquirir coñecementos.	X					X	

Bloque 3: Funcionamento da lingua

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo de consecución	Instrumentos e procedementos de avaliación						
			Observación aula	Intervención oral planificada	Proba oral lectura	Proba escrita lectura	Traballo escrito	Exame	Rúbrica
CCL CSC	2º-LGB3.1.1-Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	Emprega un léxico amplo e preciso acorde co contexto comunicativo.	X	X	X	X	X	X	X
CCL CAA	2º-LGB3.2.1-Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	Xeralmente recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	X	X	X				X
CCL CAA	2º-LGB3.3.1-Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	Sabe procurar e consultar de xeito autónomo diferentes soportes para obter información.	X				X		
CCL CD	2º-LGB3.4.1-Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	Procura ter unha práctica correcta de textos orais e escritos atendendo ás normas.	X				X	X	
CCL	2º-LGB3.5.1-Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 2º-LGB3.5.2-Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	Tenta coñecer e aplicar con bastante corrección as normas gramaticais e ortográficas.				X	X	X	
CCL	2º-LGB3.6.1-Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	Sabe empregar con certa precisión a puntuación para producir textos aceptablemente cohesionados.				X	X	X	
CCL CAA	2º-LGB3.7.1-Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos. 2º-LGB3.7.2-Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	Coñece e usa, polo xeral, adecuadamente os substantivos e verbos nas súas producións. Demostra un estilo propio e creativo.	X	X	X	X	X	X	X
CCL	2º-LGB3.8.1-Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto. 2º-LGB3.8.2-Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	Emprega os diferentes conectores, así como os mecanismos gramaticais e léxicos para producir textos con cohesión interna.				X	X	X	
CCL	2º-LGB3.9.1-Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	Recoñece e emprega a sintaxe con certa precisión.					X	X	

CCL CAA	2º-LGB3.10.1-Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	Nivel básico rúbrica CAA	X						X
CSC	2º-LGB3.11.1-Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Nivel básico da rúbrica CSC	X						X
CCL CAA	2º-LGB3.12.1-Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	Nivel básico rúbrica CAA	X						X

Bloque 4: Lingua e sociedade

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo de consecución	Instrumentos e procedementos de avaliación						
			Observación aula	Intervención oral planificada	Proba oral lectura	Proba escrita lectura	Tra ballo escrito	Exame	Rúbrica
CCL CCEC CD	2º-LGB4.1.1-Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.	Recoñece a importancia da lingua como sinal de identidade.	X						X
CCL	2º-LGB4.1.2-Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego.	Identifica os conceptos sociolingüísticos de linguas minoritarias e minorizadas. Sabe aplicalo ao caso galego.					X	X	
CCEC	2º-LGB4.1.3-Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.	Coñece as linguas que se falan no territorio español.					X	X	
CCL	2º-LGB4.1.4-Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración.						X	X	
CCEC	2º-LGB4.1.5-Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.	Valora e recoñece a importancia do territorio lusófono como un gran marco de desenvolvemento da lingua galega.					X		
CCEC	2º-LGB4.1.6-Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.	Coñece algúns recursos de lecer da lingua galega e							

		compáraos con outros da lusofonía.							
CCL	2º-LGB4.2.1-Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas. 2º-LGB4.2.2-Coñece e valora os topónimos galegos.	É quen de interpretar e comparar a situación sociolingüística da súa contorna. Coñece e valora algúns topónimos galegos.	X				X	X	
CCL CSC	2º-LGB4.3.1-Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo. 2º-LGB4.3.2-Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	Coñece e valora as iniciativas normalizadoras da lingua no seu ámbito educativo. Recoñece a importancia da súa práctica lingüística como contribución á normalización da lingua galega.	X				X		X
CCL CSC	2º-LGB4.4.1-Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local.	Coñece aspectos básicos do marco legal da lingua no ámbito educativo e local.					X		
CCL CSC	2º-LGB4.5.1-Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	Identifica un prexuízo lingüístico cara ao galego na súa práctica lingüística cotiá.	X						X
CCL CSC	2º-LGB4.6.1-Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego. 2º-LGB4.6.2-Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil. 2º-LGB4.6.3-Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora. 2º-LGB4.6.4-Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.	Identifica as variantes diatópicas. Identifica algúns trazos da xerga estudantil na súa práctica. Identifica algúns trazos do estándar. Valora e recoñece a importancia de facer un uso espontáneo da súa variedade dialectal.	X	X			X X X	X	

Bloque 5: Educación literaria

2.1 CUARTO DE ESO

2.1.1 Temporalización

Deseguido figuran os contidos organizados por unidades segundo o libro de texto de referencia e a súa temporalización e secuenciación.

	Bloques	Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
1	Unidade 1 Setembro, 5	"En palacio"	Expresar seguranza	Adecuación	Política e lexislación / Polisemia e homonimia	Comunicación, lingua e disciplinas lingüísticas	Acentuación (l)	Plurilingüismo

o t r i m e s t r e	sesións							
	Unidade 2 Outubro, 5 sesións	“Peinador: unha moeda galega antes do euro”	Facer suxestións	Coherencia	Economía e finanzas / Sinonimia	Substantivo / Adxectivo	Acentuación (II)	Diversidade lingüística na Península Ibérica
	Unidade 3 Outubro, 5 sesións	“Autopoética in progress” e “Some answers to the last poem on late capitalism”	Destacar unha idea	Cohesión (I)	Deportes de aventura / Antonimia	Pronome persoal / Artigo / Demostrativo / Posesivo	Puntuación (I)	O galego e a lusofonía
	Unidade 4 Novembro, 5 sesións	“Reis Magos”	Reformular	Cohesión (II)	Administración / Hiperonimia, hiponimia e cohiponimia	Identificador / Cuantificador / Numeral / Relativo / Interrogativo e exclamativo	Puntuación (II)	A lingua galega nas leis
		Literatura						
	Unidade 13 Setembro a novembro, 10 sesións	A literatura galega desde comezos do século XX até 1936						
	Bloques Unidades	Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
2 o t r i m e s t r e	Unidade 5 Xaneiro, 5 sesións	“Vive tempo e próspero”	Facer conxecturas	Estruturas dialogada e monologada	Xustiza / Holonimia e meronimia	Verbo	Uso dalgunhas vogais e de b/v	Situación sociolingüística do idioma galego
	Unidade 6 Xaneiro, 5 sesións	“Epitalamio das cebolas” e “É difícil comprender que sucede connosco mentres todo cambia...”	Xeneralizar a facer excepcións	Estrutura narrativa	Ciencia / Abreviación, abreviatura e símbolo	Adverbio / Preposición / Conxunción	Uso de <i>h</i> e de <i>s/x</i>	Conflicto lingüístico e diglosia. Planificación lingüística
	Unidade 7 Xaneiro-febreiro, 4 sesións	<i>Un hotel de primeira sobre o río</i>	Expresar dúbida e indecisión	Estrutura descritiva	Educación viaria / Composición	Sintaxe (I)	Uso doutras consoantes	Preconceptos lingüísticos
	Unidade 8 Febreiro, 5 sesións	“Unha viaxe até a terra do xeo”	Consensuar	Estrutura persuasivo-argumentativa (I)	Teatro / Derivación	Sintaxe (II)	Grupos consonánticos (I)	Variedades lingüísticas (I)
		Literatura						
	Unidade 14 Febreiro-marzo, 8 sesións	A literatura galega desde 1936 até a Xeración dos 50						
	Bloques Unidades	Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
3 o t r i m e s	Unidade 9 Abril, 5 sesións	“Nintendo” e “(Pinoccio) Cando chega o día...”	Resumir	Estrutura persuasivo-argumentativa (II)	Culinaria / Neocomposición	Sintaxe (III)	Grupos consonánticos (II)	Variedades lingüísticas (II)
	Unidade 10 Abril, 5 sesións	<i>Unha primavera para Aldara</i>	Improvisar un discurso	Estrutura persuasivo-argumentativa (III)	Emprego e relacións laborais / Sigla, acrónimo e amálgama	Sintaxe (IV)	Palabras que comezan por...	Historia da lingua galega (I): a lingua galega de 1916 a 1936
	Unidade 11 Abril- maio, 5 sesións	“A xeración Biotopo”	Presentar o currículo propio	Estrutura expositivo-explicativa	Enerxía / Estranxeirismo, cultismo e latinismo	Sintaxe (V)	Palabras que terminan en...	Historia da lingua galega (II): a lingua galega de 1936 a 1975

t r e	Unidade 12 Maio, 6 sesións	"Peixes voadores non identificados"	Participar nunha entrevista de traballo	Estrutura obrigativo-instrucional	Deportes e actividades acuáticas / Onomatopea, palabra tabú e eufemismo	Sintaxe (VI)	Xuntos ou separados?	Historia da lingua galega (III): a lingua galega de 1975 á actualidade
		Literatura						
	Unidade 15 Maio ,6 sesións	A literatura desde os 50 até hoxe						

2.1.2 Grao mínimo de consecución para superar a materia e procedementos e instrumentos de avaliación

Os **estándares mínimos esixibles** para superar a materia son os marcados en letra grosa. Ademais, por cada estándar tamén se salienta en grosa a competencia que se vai avaliar mediante el (independentemente de que se traballen tamén as outras). Estes estándares serán os esixidos en caso de ensino non presencial.

Bloque 1: Comunicación oral. escoitar e falar

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación						
				Pr oba escrita	Proba oral	Traball o individual	Traball o grupo	Rúbr ica	Obs . aula	
CCL CAA	4º-LGB1.1.1-Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante. 4º-LGB1.1.2-Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias. 4º-LGB1.1.3-Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.	1ª, 2ª e 3ª avaliación (LGB1.1.1 en unidade 5; LGB1.1.2 en 3 e 9; LGB 1.1.3 en 5, 8, 9 e 10)	Comprende o sentido fundamental dos textos dos medios de comunicación. En xeral distingue a estrutura das mensaxes orais, o seu tema e case todas as ideas principais. Con axuda, realiza unha análise crítica do contido de noticias.		x					x
CCL CCL CCEC	4º-LGB1.2.1-Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización. 4º-LGB1.2.2-Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor). 4º-LGB1.2.3-Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.	Todo o curso (Todas as unidades; LGB1.2.1 en 6 e 10; LGB 1.2.3 en 6)	Distingue case sempre de forma satisfactoria entre opinión e persuasión na publicidade. Comprende os elementos principais –verbais e non verbais- de textos publicitarios e non publicitarios.			x				x

CCL CSC	<p>4º-LGB1.3.1-Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.</p> <p>4º-LGB1.3.2-Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.</p>	<p>1ª, 2ª e 3ª aval. (LGB1.3.1 en 2, 3, 11 e 12; LGB1.3.2 en 1, 8, 9 e 10)</p>	<p>Case sempre identifica a tese e algúns argumentos dos debates e é que de realizar un resumo minimamente axeitado.</p> <p>Recoñece os procedementos da lingua para posicionarse a favor ou en contra dunha postura.</p>		x				x
CCL	<p>4º-LGB1.4.1-Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.</p>	<p>1ª e 2ª avaliación (Unidades 3 e 9)</p>	<p>Sabe identificar a maioría das ideas principais e secundarias dun texto estándar ou dialectal e case sempre identifica a súa intención comunicativa.</p>	x		x			x
CCL CSIEE CSC CCL	<p>4º-LGB1.5.1-Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.</p> <p>4º-LGB1.5.2-Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.</p> <p>4º-LGB1.5.3-Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.</p>	<p>Todo o curso (Todas as unidades)</p>	<p>Sabe identificar algúns recursos que achegan cohesión, coherencia e adecuación a un texto. Nivel básico rúbrica CSC Ten en conta, conscientemente, á hora de facer exposicións orais, os aspectos prosódicos e a comunicación non verbais.</p>	x	x	x		Rúbrica de centro CSC	x
CCL CCEC CCEC	<p>4º-LGB1.6.1-Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.</p> <p>4º-LGB1.6.2-Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.</p> <p>4º-LGB1.6.3-Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.</p>	<p>Todo o curso (Todas as unidades)</p>	<p>Identifica a corrección fonética e prosódica nos textos orais. Sabe construír, de forma satisfactoria, argumentos para rexeitar algún dos prexuízos lingüísticos máis habituais. Usa, valorando a súa importancia, de forma regular, a variedade dialectal da súa zona.</p>		x			x	x
CCL	<p>4º-LGB1.7.1-Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.</p> <p>4º-LGB1.7.2-Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial</p>	<p>Todo o curso (Todas as unidades)</p>	<p>Constrúe, coas súas características básicas, un texto oral espontáneo de forma correcta e adecuada. Case sempre participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando a maioría das regras</p>		x			x	x

	<p>a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).</p> <p>4º-LGB1.7.3-Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.</p> <p>4º-LGB1.7.4-Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.</p>		<p>morfosintácticas e fonéticas do galego.</p> <p>Introduce o infinitivo conxugado nas súas intervencións orais.</p> <p>Utiliza, com caracter xeral, un vocabulario variado.</p>						
CCL CSC	<p>4º-LGB1.8.1-Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.</p> <p>4º-LGB1.8.2-Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.</p>	<p>1ª e 2ª avaliación</p> <p>(Unidades 1, 2, 5 e 7)</p>	<p>Sabe identificar e responder mensaxes discriminatorias de forma efectiva.</p> <p>Nivel básico rúbrica CSC</p>		x		x	Rúbrica de centro CSC	x
CCL CD CAA	<p>4º-LGB1.9.1-Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.</p> <p>4º-LGB1.9.2-Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.</p> <p>4º-LGB1.9.3-Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.</p> <p>4º-LGB1.9.4-Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.</p> <p>4º-LGB1.9.5-Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.</p>	<p>Todo o curso (Todas as unidades)</p>	<p>Ás veces emprega borradores para planificar a súa produción oral.</p> <p>Case sempre presenta os contidos de forma clara, ordenada e con bastante corrección gramatical.</p> <p>Mayoritariamente usa o rexistro adecuado.</p> <p>Entoa adecuadamente e a súas pronuncia, ton e volume son axeitados. Tamén procura usar adecuadamente a linguaxe corporal e controlar as emocións ao falar en público.</p> <p>Para se documentar e corrixir, adoita empregar as TIC.</p>	x	x	x	x		x
CCL CAA	<p>4º-LGB1.10.1-Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.</p>	<p>Todo o curso (Todas as unidades)</p>	<p>No día a día mostra evolución no proceso persoal de autocorrección.</p>	x	x	x	x	x	x
CCL CSC CAA	<p>4º-LGB1.11.1-Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.</p> <p>4º-LGB1.11.2-Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.</p>	<p>Todo o curso (Todas as unidades)</p>	<p>Desenvolve algúns argumentos comprensibles e ás veces comenta as contribucións dos interlocutores.</p> <p>Nivel básico da rúbrica CSC</p>		x		x	Rúbrica de centro CSC	x

CCL CSC CSIEE CCEC	4º-LGB1.12.1-Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	Todo o curso (Todas as unidades)	Actúa comunicativamente con eficacia, de forma normalizada, nas conversas informais.						x
CCL CAA CSC CSIEE	4º-LGB1.13.1-Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	Todo o curso (Todas as unidades)	Valora as principais características e valores da lingua oral, como forma de relación social.		x				x

Bloque 2: Comunicación escrita. Ler e escribir

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación					
				Proba escrita	Proba oral	Traballo individual	Traballo grupo	Rúbrica	Observación aula
CCL CAA CCL CCL CCL CCL	4º-LGB2.1.1-Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais). 4º-LGB2.1.2-Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión. 4º-LGB2.1.3-Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto. 4º-LGB2.1.4-Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos. 4º-LGB2.1.5-Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	Todo o curso (Todas as unidades; LGB2.1.3 en 2, 3, 11, 13 e 15)	Sabe redactar un resumo e elaborar un esquema básico. Acode aos dicionarios para solucionar problemas de comprensión. Con axuda, elabora o esquema de ideas dun texto. Case sempre deduce información global dun texto sobre contidos explícitos e ás veces sobre os implícitos. Coñece unha parte significativa do léxico dun texto culto e esforzase por incorporar parte del á súa práctica.	x		x			x
CCL CSC	4º-LGB2.2.1-Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial. 4º-LGB2.2.2-Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	1ª e 3ª avaliación (Unidades 1, 2, 3, 4 e 11)	Identifica a intención comunicativa e o tema de textos do ámbito laboral e algúns do administrativo. Comprende o funcionamento e elabora textos básicos da vida cotiá, especialmente do ámbito laboral (currículo) e, de forma básica, administrativos (solicitude, carta de reclamación).	x	x	x	x		x

CCL	4º-LGB2.3.1-Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet. 4º-LGB2.3.2-Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	Todo o curso (Todas as unidades)	Comprende, con carácter xeral, textos educativos. Sabe interpretar, con carácter xeral, gráficos e mapas representativos.						x
CCL	4º-LGB2.4.1-Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos. 4º-LGB2.4.2-Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	1ª, 2ª e 3ª avaliación (LGB2.4.1 en 3, 8, 9 e 10; LGB2.4.2 en 1, 2, 4, 5, 8, 9 e 10)	Interpreta e identifica algunhas características básicas dos textos argumentativos. Elabora unha interpretación básica propia a partir dos argumentos dun texto.	x					x
CCL CSC	4º-LGB2.5.1-Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión. 4º-LGB2.5.2-Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	3ª avaliación (Unidades 10 e 11)	Sabe diferenciar de forma satisfactoria diferentes tipos de textos de opinión dun xornal. Distingue de forma clara textos xornalísticos informativos de textos de opinión.	x					x
CCL CSC	4º-LGB2.6.1-Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios). 4º-LGB2.6.2-Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	1ª e 3ª avaliación (Unidades 2 e 10)	Sabe explicar, de forma sinxela, as mensaxes dun anuncio publicitario. Con axuda, reflexiona sobre as mensaxes persuasivas dos medios de comunicación.	x		x	x		x
CCL CSC	4º-LGB2.7.1-Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias. 4º-LGB2.7.2-Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.	1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 1, 2, 5 e 10)	Nivel básico rúbrica CSC Detecta con frecuencia mensaxes discriminatorias na publicidade.					Rúbrica de centro CSC	x
CCL CD CAA CSC CAA	4º-LGB2.8.1-Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes. 4º-LGB2.8.2-Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.	Todo o curso (Todas as unidades)	Selecciona información de materiais de consulta en distinto soporte e extrae algunhas conclusións. Aplica, con carácter xeral, os recursos que fornecen as TIC e a biblioteca do centro ao seu traballo.			x			x

CCL	<p>4º-LGB2.9.1-Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).</p> <p>4º-LGB2.9.2-Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.</p> <p>4º-LGB2.9.3-Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.</p> <p>4º-LGB2.9.4-Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sèrvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicalas correctamente.</p> <p>4º-LGB2.9.5-Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.</p>	<p>Todo o curso (Todas as unidades)</p>	<p>Ás veces usa esquemas para planificar o seu discurso.</p> <p>Case sempre adapta satisfactoriamente o rexistro en función do acto comunicativo.</p> <p>Ordena as ideas adecuadamente en parágrafos e emprega con bastante corrección conectores e elementos de cohesión.</p> <p>Coñece as principais regras ortográficas e case sempre se serve delas para escribir con corrección.</p> <p>Revisa o texto para comprobar se pode mellorar a organización dos contidos e corrixir erros gramaticais ou de presentación.</p>	x	x	x	x		x	
CCL CSC	CD	<p>4º-LGB2.10.1-Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.</p> <p>4º-LGB2.10.2-Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.</p> <p>4º-LGB2.10.3-Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.</p>	<p>Todo o curso (Todas as unidades)</p>	<p>Sabe utilizar un procesador de textos de forma básica para mellorar os seus escritos.</p> <p>Utiliza as TIC correctamente para partillar algúns dos seus textos.</p>	x		x	x		x
CCL CSC	CD	<p>4º-LGB2.11.1-Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).</p>	<p>3ª avaliación (Unidades 11 e 12)</p>	<p>Produce textos básicos pertencentes ao ámbito laboral (currículo) e administrativo (solicitude e carta de reclamación).</p>	x	x	x	x		x

CCL CSC	4º-LGB2.12.1-Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	3ª avaliación (Unidade 11)	Sabe construír un texto en soporte dixital -carta ao director- e envíalo a un xornal.	x					x
CCL	4º-LGB2.13.1-Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes. 4º-LGB2.13.2-Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa. 4º-LGB2.13.3-Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.	2ª e 3ª avaliación (Unidades 8, 9 e 10)	Elabora, a partir dunha información, textos argumentativos sinxelos. Ás veces crea textos argumentativos sen documentación previa. Sintetiza a información de textos argumentativos procurando non parafrasear o orixinal.	x		x	x		x
CCL CSC CCEC	4º-LGB2.14.1-Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	Todo o curso (Todas as unidades)	Comprende os principais valores da escrita como forma de coñecemento e organización do pensamento.						x

Bloque 3: Funcionamento da lingua

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación					
				Prob a escrita	Prob a oral	Traballo individual	Traballo grupo	Rúbrica	Obs . aula
CCL CAA	4º-LGB3.1.1-Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais. 4º-LGB3.1.2-Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 1 a 12)	Identifica os vocabulario empregado na aula e recoñece e explica a fraseoloxía explicada e posta em común.	x	x	x	x		x
CCL CAA	4º-LGB3.2.1-Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 1, 5, 8, 9, 10, 11 e 12)	Ten un coñecemento satisfactorio da maioría das formas verbais.	x	x	x	x		x
CCL	4º-LGB3.3.1-Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras. 4º-LGB3.3.2-Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica. 4º-LGB3.3.3-Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 1, 6, 7, 8, 9 e 10)	Sabe identificar os principais procedementos de creación de palabras e utilízaos para formar novas palabras.	x					x

	4º-LGB3.3.4-Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.		Comprende e explica o étimo dalgunhas palabras de orixe grega e latina.						
CCL CAA	4º-LGB3.4.1-Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.	Todo o curso (Todas as unidades)	Case sempre usa adecuadamente a fonética galega.		x	x	x	x	x
CCL CD	4º-LGB3.5.1-Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.	1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 1 a 12)	Usa os dicionarios e fontes de corrección normativas para resolver e corrixir os seus textos.	x		x	x		x
CCL	4º-LGB3.6.1-Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos. 4º-LGB3.6.2-Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	Todo o curso (Todas as unidades)	Pode elaborar un texto correctamente, tanto oral como na escrita, sen erros importantes de corrección. Sabe valorar a importancia e o valor das normas da lingua galega.	x		x	x		x
CCL	4º-LGB3.7.1-Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	Todo o curso (Todas as unidades)	Sabe puntuar con corrección a maior parte das veces.	x		x	x		x
CCL	4º-LGB3.8.1-Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente. 4º-LGB3.8.2-Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos. 4º-LGB3.8.3-Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega. 4º-LGB3.8.4-Classifica oracións segundo a natureza do predicado. 4º-LGB3.8.5-Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	2ª e 3ª avaliación (Unidades 6, 7, 8, 9, 10 e 11; LGB3.8.3 todas as unidades)	Recoñece enunciados e, case sempre, identifica a palabra nuclear. Sabe analizar as estruturas básicas da sintaxe, identificando verbo e complementos principais. Respecta a orde correcta dos elementos da sintaxe galega. Sabe clasificar as oracións, con carácter xeral, segundo o seu predicado.	x	x	x	x		x
CCL CAA	4º-LGB3.9.1-Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión	1ª e 3ª avaliación	Utiliza con corrección algúns dos principais nexos textuais.	x	x	x	x		x

	interna.	(Unidades 3, 4 e 11)							
CCL	4º-LGB3.10.1-Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas. 4º-LGB3.10.2-Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos. 4º-LGB3.10.3-Identifica a progresión temática en textos propios e alleos. 4º-LGB3.10.4-Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	Todo o curso (Todas as unidades)	Sabe identificar os principais elementos de estrutura e construción textual. Sabe xustificar a división en parágrafos. Case sempre identifica a progresión temática dos textos. Divide adecuadamente os seus textos en parágrafos e procura ir introducindo temas progresivamente.	x	x	x	x		x
CCL	4º-LGB3.11.1-Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias. 4º-LGB3.11.2-Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.	Todo o curso (Todas as unidades)	Identifica os principais trazos lingüísticos dos textos argumentativos.	x					x
CCL	4º-LGB3.12.1-Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual. 4º-LGB3.12.2-Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	Todo o curso (Todas as unidades)	Case sempre elabora textos adecuados ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	x	x	x	x		x
CCL CAA CSC	4º-LGB3.13.1-Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	2ª avaliación (Unidades 5 e 6)	Nivel básico rúbrica CSC			x	x	Rúbrica de centro CSC	x
CCL CAA	4º-LGB3.14.1-Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	Todo o curso (Todas as unidades)	Sabe valorar, con carácter xeral, a diversidade lingüística como riqueza cultural, económica e social.						x

Bloque 4: Lingua e sociedade

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación
--------------------	---------------------------	-----------------	----------------------------	----------------------------

				Prob a escrita	Prob a oral	Traball o individual	Traball o grupo	Rúbri ca	Obs . aula
CCL CSC CD CCEC	4º-LGB4.1.1-Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura. 4º-LGB4.1.2-Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	1ª avaliación (Unidades 1, 2 e 3; LGB4.1.1 todas as unidades)	Recoñece e sabe explicar basicamente, e valora, a función da lingua galega como sinal de identidade do pobo. Valora satisfactoriamente a diversidade lingüística e o plurilingüismo como riqueza cultural á que se accede desde o respecto pola lingua propia. Recoñece os territorios da comunidade lusófona. Utiliza na súa práctica cotiá, con carácter xeral, os recursos da rede en portugués.	x	x	x	x		x
CCL CCL CD	4º-LGB4.1.3-Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI. 4º-LGB4.1.4-Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).								
CCL CSC CCL CCL CCL CCL	4º-LGB4.2.1-Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística. 4º-LGB4.2.2-Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual. 4º-LGB4.2.3-Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos. 4º-LGB4.2.4-Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada. 4º-LGB4.2.5-Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.	1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 2, 5, 6, 10 e 12)	Coñece os principais condicionantes da lexislación lingüística autonómica e estatal. Sabe describir satisfactoriamente a situación sociolingüística galega actual. Sabe interpretar a maioría dos gráficos sociolingüísticos. Sabe elaborar un texto explicativo sobre a situación actual da lingua galega.	x	x	x	x		x
CCL CSC	4º-LGB4.3.1-Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega. 4º-LGB4.3.2-Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno. 4º-LGB4.3.3-Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega. 4º-LGB4.3.4-Coñece os principais axentes normalizadores na Galiza e valora a súa importancia.	1ª e 2ª avaliación (Unidades 2, 5 e 6; LGB4.3.3 todas as unidades)	Comprende, basicamente, que é o proceso de normalización e argumenta a necesidade deste proceso. Sabe explicar, basicamente, a diferenza entre normalización e normativización. Comprende e sabe explicar, con carácter xeral, a súa función, como cidadán, dentro do proceso de normalización. Sabe recoñecer algúns dos principais axentes normalizadores.	x	x	x	x		x

CCL CCEC CD	<p>4º-LGB4.4.1-Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.</p> <p>4º-LGB4.4.2-Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.</p> <p>4º-LGB4.4.3-Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.</p> <p>4º-LGB4.4.4-Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.</p> <p>4º-LGB4.4.5-Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916.</p>	<p>3ª avaliación (Unidades 10, 11, 12, 13 e 14)</p>	<p>Sabe explicar, resumidamente, algúns dos principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916.</p> <p>Recoñece a maior parte dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.</p> <p>Identifica que a situación actual da lingua galega é produto dun proceso histórico e recoñece as consecuencias da historia da lingua no século XX desde 1916.</p>	x	x	x	x		
CCL CD	<p>4º-LGB4.5.1-Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.</p>	<p>1ª avaliación (Unidade 2)</p>	<p>Coñece as linguas do estado español e é capaz de resumir nun texto breve a súa situación sociolingüística.</p>	x	x	x	x		x
CCL CSC	<p>4º-LGB4.6.1-Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.</p> <p>4º-LGB4.6.2-Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.</p>	<p>2ª avaliación (Unidade 7)</p>	<p>Recoñece algúns dos principais prexuízos atribuídos á lingua galega e pode elaborar algúns argumentos para rebatelos.</p> <p>Analiza a propia opinión sobre as linguas e detecta os seus prexuízos, tratando de rebatelos.</p>	x	x	x	x		x
CCL CSC	<p>4º-LGB4.7.1-Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.</p> <p>4º-LGB4.7.2-Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.</p> <p>4º-LGB4.7.3-Valora a lingua estándar como variedade unificadora.</p> <p>4º-LGB4.7.4-Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.</p> <p>4º-LGB4.7.5-Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da</p>	<p>1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 6, 7, 8 e 9; LGB4.7.2 e LGB4.7.3 unidades 1 a 12)</p>	<p>Pode recoñecer os principais fenómenos e características dialectais da lingua galega.</p> <p>Sabe elaborar un texto argumentativo en defensa da necesidade da variedade estándar.</p> <p>Valora, con carácter xeral, as variedades xeográficas da lingua como símbolo de riqueza.</p> <p>Coñece o que son as variedades diastráticas e diafásicas.</p>	x	x				x

situación sociolingüística nelas.

Bloque 5: Educación literaria

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación					
				Prob a escrita	Proba oral	Trab allo individual	Traball o grupo	Rúbri ca	Obs . aula
CCL	4º-LGB5.1.1-Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade. 4º-LGB5.1.2-Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 13, 14 e 15)	Identifica os períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade Sinala algúns dos trazos principais da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.	x		x	x		x
CCL	4º-LGB5.2.1-Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura. 4º-LGB5.2.2-Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente. 4º-LGB5.2.3-Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente 4º-LGB5.2.4-Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 13, 14 e 15; LGB5.2.2 todo o curso en todas as unidades)	Sabe recoñecer cales son as principais obras da literatura galega desde 1916. Le, con carácter xeral, obras e textos representativos da literatura galega nesta etapa, sinalando algúns dos trazos mais importantes. Comenta, de xeito guiado, textos da literatura galega desde 1916 ata a actualidade e sinala algúns dos seus trazos salientables. Con axuda, compara textos literarios e relaciónaos co contexto.	x	x	x			x
CCL	4º-LGB5.3.1-Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade. 4º-LGB5.3.2-Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a	1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 13, 14 e 15; LGB5.3.2 todo o curso, todas as unidades)	Le, activamente, de forma expresiva e comprensiva diferentes textos da literatura galega desde 1916. É quen de debater, con carácter xeral, sobre esta época da literatura galega: desde 1916 até a actualidade.		x				x

	actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.								
CCL	4º-LGB5.4.1-Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	1ª, 2ª e 3ª aval. (Unidades 13, 14 e 15)	Presenta un traballo individual ou colectivo sobre a literatura galega a partir de 1916.			x			
CCL CAA CD	4º-LGB5.5.1-Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas. 4º-LGB5.5.2-Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	Todo o curso (Todas as unidades)	Consulta algunha fonte de información para a realización de traballos e adoita citala. Emprega con frecuencia as TIC para a realización de traballos.						x
CCL CCEC CCEC	4º-LGB5.6.1-Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula. 4º-LGB5.6.2-Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	Todo o curso (Todas as unidades)	Crea textos literarios básicos de diferentes xéneros. Desenvolve, a maior parte das veces, gusto pola escrita literaria.	x	x	x			x

2.2 SEGUNDO DE BACHARELATO

2.2.1 Temporalización

1ª avaliación (29-30 sesións aprox.)

Setembro	O galego no 1º terzo do séc. XX	2- sesións
Setembro	Análise textual: estrutura, núcleos de contido e intencionalidade do texto	1 sesión
Setembro	Esquema de ideas principais e secundarias e revisión definicións	2- sesións
Outubro	A poesía das Irmandades da Fala	3 sesións
Outubro	Fonética e fonoloxía	3 sesións
Outubro	A poesía de vangarda	3 sesións
Outubro	A prosa do 1º terzo do séc. XX	3 sesións

Novembro	Dialectoloxía	3 sesións
Novembro	O teatro do 1º terzo do séc. XX	2 sesións

2ª avaliación (29-30 sesións aprox.)

Novembro	Léxico e semántica	2-3 sesións
Decembro	Palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos	1 sesión
Xaneiro	Argumentación (localización de tese e argumentos, esquematizalos, erros dos argumentos; construír argumentacións básicas)	4-5 sesións
Xaneiro	O galego do 36 ao 76	3 sesións
Xaneiro	A literatura do exilio	3 sesións
Xaneiro	A poesía do 36 ao 76	3-4 sesións
Febreiro	A prosa do 36 ao 76	2-3 sesións
Febreiro	A Nova Narrativa Galega	3-4 sesións
Febreiro	O teatro do 36 ao 76	3 sesións
Febreiro	Revisión de formación de palabras	3 sesións

3ª avaliación (23-24 sesións)

Marzo	Comentario crítico	2 sesións
Marzo	Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos	2 sesións
Marzo	Historia da normativización. Interferencias	2 sesións

Marzo	O galego, lingua en vías de normalización	2 sesións
Abril	Sintaxe	3 sesións
Abril	O galego a finais do XX-comezos XXI	3 sesións
Abril	A poesía de fins do XX-comezos do XXI	3 sesións
Abril	A prosa de fins do XX-comezos do XXI	3 sesións
Maio	O teatro de fins do XX-comezos do XXI	2 sesións
Maio	Actividades de revisión gramatical reflexiva	1 sesión

2.2.2 Grao mínimo de consecución para superar a materia e procedementos e instrumentos de avaliación. Neste nivel e seguindo as instrucións da ABAU, os estándares que se esixirán, pase o que pase coa modalidade de ensino, serán todos os que figuran na programación.

Bloque 1: Comunicación oral. Falar e escoitar

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Instrumentos e procedementos de avaliación
CCL, CAA	LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais. LGB1.1.2. Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais. LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza.	Todo o curso	Case sempre identifica a intención comunicativa dos textos orais e a maioría das súas ideas principais e secundarias. Recole as ideas principais en resumos ou esquemas. Interpreta textos orais de dificultade media e emite xuízos críticos sobre eles.	Observación diaria Proba oral dun libro de lectura
CCL, CAA	LGB1.2.1. Identifica as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación (charla ou conferencia sobre temas especializados do ámbito educativo). LGB1.2.2. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural. LGB1.2.3. Escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral.	Todo o curso	Comprende a maior parte dos contidos relevantes dunha presentación ou charla e case sempre recoñece as distintas estratexias de organización do contido dun tema especializado. Escoita activamente, ás veces toma notas e formula algunha pregunta para aclarar ideas.	Observación diaria Proba oral dun libro de lectura Exposición oral planificada
CCL, CAA, CSC	LGB1.3.1. Interpreta e identifica a intención comunicativa, o tema e a estrutura en anuncios sonoros e/ou audiovisuais. LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión dos medios de comunicación social. LGB1.3.3. Analiza os recursos verbais e non verbais que se empregan na publicidade para convencer os	2ª avaliación	Identifica a intención comunicativa e o tema en anuncios. Identifica algunhas características dos xéneros informativos e de opinión e explica algúns recursos verbais e non verbais. Analiza de forma crítica o contido das mensaxes publicitarias e procura evitar usos lingüísticos discriminatorios.	Observación diaria

	destinatarios ou destinatarias. LGB1.3.4. Analiza de forma crítica a forma e contido das mensaxes publicitarias e evita usos lingüísticos discriminatorios.			
CCL, CSC, CAA, CSIEE	LGB1.4.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso. LGB1.4.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas. LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	Todo o curso	Identifica algúns recursos que lle dan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso. Case sempre respecta as quendas e as opinións alleas e aplica as normas de cortesía. Recoñece a importancia da entoación, as pausas, o volume e a mirada. Habitualmente controla as emocións ao falar en público.	Observación diaria Proba oral dun libro de lectura Exposición oral planificada Lectura dramática expresiva
CCL, CAA, CSC, CSIEE, CD	LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e esquemas. LGB1.5.3. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical, cinguese ao tema e non divaga. LGB1.5.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público. LGB1.5.5. Exprésase con facilidade e recorre a paráfrases ou circunloquios cando non encontra a expresión precisa. LGB1.5.6. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa. LGB1.5.7. Tenta buscar a complicitade do público e demostra seguridade ao responder as preguntas do auditorio. LGB1.5.8. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación adecuada á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	Todo o curso	Case sempre planifica os seus textos orais e produce discursos coherentes e adecuados, aínda que con algún problema de cohesión. Ás veces consulta fontes de información e revisa os borradores e esquemas. Case sempre presenta os contidos ordenados e claros, cinguese ao tema, pero hai algúns erros gramaticais. En xeral entoa adecuadamente, fai pausas e o seu volume é axeitado. Mira ao auditorio e case sempre consegue controlar as emocións ao falar en público. Expresáse con bastante facilidade e esfórzase en buscar alternativas na expresión. Mantén o rexistro adecuado a maior parte do tempo. Responde as preguntas do auditorio, pero non sempre con seguridade. Ás veces emprega as TIC para documentarse e elabora con elas presentacións adecuadas á situación.	Observación diaria Proba oral dun libro de lectura Exposición oral planificada Lectura dramática expresiva
CCL	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo	Todo o curso	Case sempre produce textos orais espontáneos coherentes e adecuados á situación, pero presentan algunhas incorreccións. Participa con bastante fluidez nas intervencións espontáneas, coloca ben os pronomes, distingue as 7 vogais, o n velar e o fricativo palatal xordo, pero comete algúns erros morfosintácticos. De cando en vez emprega fraseoloxía nas súas intervencións orais espontáneas e procura variar o seu léxico.	Observación diaria

	conxugado e fraseoloxía adecuada. LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.			
CCL	LGB1.7.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical e fonética. LGB1.7.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	3ª avaliación	Desenvolve un tema do currículo con bastante claridade e rigor, aínda que presenta algúns erros gramaticais. Procura empregar léxico preciso e trata de evitar os coloquialismos e palabras comodín.	Exposición oral planificada
CCL, CAA, CSC	LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras. LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	Todo o curso	Con frecuencia expón argumentos comprensibles, pero non moi convincentes e ás veces comenta as intervencións dos demais. Case sempre respecta as quendas e as opinións alleas e procura evitar a linguaxe discriminatoria.	Observación diaria Proba oral dun libro de lectura Exposición oral planificada
CCL, CSC, CSIEE	LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	Todo o curso	Desenvólvese eficazmente na maior parte das situacións da vida diaria e de traballo e, ás veces, participa en conversas informais.	Observación diaria
CCL, CAA	LGB1.10.1. Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, mal uso dos rexistros pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada), e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma. LGB1.10.2. Deseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo.	Todo o curso	Con frecuencia recoñece nas súas exposicións e nas alleas, algunhas incoherencias, repeticións, caídas de rexistro, castelanismos ou erros fonéticos. Ás veces deseña algunha estratexia para mellorar autonomamente.	Observación diaria Exposición oral planificada Proba oral dun libro de lectura
CCL, CAA, CSC	LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega. LGB1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega. LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	Todo o curso	A maior parte das veces recoñece a pronuncia galega correcta, identifica algúns erros nas producións alleas e case sempre produce discursos orais que seguen a prosodia e fonética galegas. Recoñece e rexeita algúns prexuízos asociados á pronuncia. Se a posúe, usa a súa variante dialectal.	Observación diaria

Bloque 2: Comunicación escrita. Ler e escribir

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Instrumentos e procedementos de avaliación
CCL, CAA, CD	LGB2.1.1. Sintetiza as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais. LGB2.1.2. Interpreta o sentido global e identifica a intención comunicativa do emisor en textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos. LGB2.1.3. Diferencia as ideas principais e as secundarias e sintetiza o contido de textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos. LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión dun texto e complementar as súas producións.	Todo o curso	Recolle a maior parte das ideas dun texto en resumos ou esquemas. Interpreta o sentido global e identifica o propósito da maioría dos textos argumentativos e expositivos. Diferencia a maioría das ideas principais e algunhas secundarias deste tipo de textos e sintetizaos. Algunha vez usa recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión do texto.	Prácticas de análise textual Proba escrita sobre un libro de lectura Exame de texto

CCL, CSC	LGB2.2.1. Planifica os seus traballos seguindo unha orde predefinida e revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final. LGB2.2.2. Produce textos propios de distintos ámbitos usando o rexistro adecuado, organizando os enunciados en secuencias lineais e ben cohesionadas.	1ª, 2ª e 3ª avaliacións	Case sempre planifica os seus traballos e ás veces revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final. A maior parte das veces usa o rexistro lingüístico axeitado, aínda que pode presentar desviacións. Utiliza distintos mecanismos de cohesión, pero non moi variados.	Proba escrita sobre un libro de lectura Prácticas de análise textual Exame de texto
CCL, CSC	LGB2.3.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical. LGB2.3.2. Adecúa a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, destinatario, ámbito discursivo e xénero textual) e emprega os recursos expresivos propios do rexistro formal. LGB2.3.3. Emprega léxico preciso e evita o uso de coloquialismos ou palabras comodín. LGB2.3.4. Organiza os contidos dos seus traballos en función duns obxectivos fixados previamente, contrasta posturas enfrontadas e defende a súa opinión con argumentos.	3ª avaliación	Desenvolve un tema do currículo con bastante claridade e rigor, pero presenta algúns erros ortográficos e gramaticais. Procura evitar os coloquialismos e as palabras comodín, trata de usar léxico preciso e incorpora algún termo especializado. Procura organizar os contidos dos traballos segundo os obxectivos e defende a súa opinión con argumentos, aínda que non sempre son sólidos.	Exposición oral planificada
CCL	LGB2.4.1. Describe os trazos morfosintácticos, léxico-semánticos e pragmático-textuais de textos expositivos e argumentativos. LGB2.4.2. Recoñece e explica a función no texto dos distintos procedementos de cita: estilo directo, estilo indirecto, estilo indirecto libre e cita encuberta.	1ª e 2ª avaliacións	Describe algúns trazos morfosintácticos dos textos expositivos e argumentativos. Recoñece o estilo directo, o indirecto e o indirecto libre.	Prácticas de análise textual Exame de texto
CCL, CD, CAA	LGB2.5.1. Consulta información en fontes bibliográficas e dixitais e compila os datos máis relevantes en fichas-resumo. LGB2.5.2. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía. LGB2.5.3. Utiliza procesadores de texto e correctores ortográficos para mellorar a presentación e evitar erros ortográficos e tipográficos.	Todo o curso	Consulta información en fontes dixitais e sintetiza algúns datos relevantes en fichas-resumo. Respecta as normas básicas de presentación dos textos escritos, a organización en epígrafes e os procedementos de cita. Utiliza procesadores de textos e, algunha vez, correctores ortográficos para mellorar as súas producións.	Exposición oral planificada Prácticas de análise textual Traballo de síntese-esquemización
CCL, CAA	LGB2.6.1. Recoñece, describe e utiliza recursos de cohesión gramaticais e léxico-semánticos. LGB2.6.2. Describe os tipos de rexistro e analiza as súas manifestacións lingüísticas.	2ª avaliación	Utiliza recursos básicos de cohesión, tanto gramaticais como léxico-semánticos. Describe algúns trazos dos tipos de rexistro e analiza algunhas manifestacións lingüísticas	Prácticas de análise textual

Bloque 3: Funcionamento da lingua

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Instrumentos e procedementos de avaliación
CCL, CAA, CCEC	LGB3.1.1. Define e identifica os fonemas vocálicos e consonánticos da lingua galega. LGB3.1.2. Valora as normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	1ª avaliación	Distingue o grao de abertura das vogais tónicas e define algún fonema consonántico. Valora as normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación.	Observación diaria Exame escrito
CCL, CCEC	LGB3.2.1. Explica as principais variedades dialectais e valora a diversidade lingüística como parte de noso patrimonio cultural.	1ª avaliación	Distingue, razoadamente, os bloques dialectais e valora a diversidade lingüística como parte do noso patrimonio.	Exame escrito

CCL, CAA	LGB3.3.1. Explica os procedementos de formación das palabras. LGB3.3.2. Recoñece e explica os tipos de morfemas así como a análise morfolóxica. LGB3.3.3. Recoñece, analiza e explica a estrutura morfolóxica.	2ª avaliación	Explica os procedementos de formación de palabras e analiza a estrutura morfolóxica das categorías nominais.	Exame escrito
CAA	LGB3.4.1. Recoñece as diferentes estruturas sintácticas, explica as relacións que se establecen e emprega a terminoloxía axeitada.	3ª avaliación	Diferencia entre unidades e funcións sintácticas e recoñece as diferentes estruturas.	Exame escrito
CCL, CAA	LGB3.5.1. Identifica e explica as relacións e unidades semánticas.	1ª e 2ª e 3ª avaliacións	Identifica e explica as relacións semánticas. Define palabras no seu contexto.	Exame escrito Prácticas de análise textual Proba escrita dun libro de lectura
CCL, CAA, CD	LGB3.6.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	1ª e 3ª avaliación	Participa en proxectos, procura evitar os estereotipos lingüísticos e valora algo a súa competencia plurilingüe.	Lectura dramática expresiva Exposición oral planificada
CCL, CAA	LGB3.7.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	Todo o curso	Ás veces utiliza algúns coñecementos lingüísticos para mellorar a comprensión e produción doutras linguas.	Observación diaria

Bloque 4: Lingua e sociedade

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Instrumentos e procedementos de avaliación
CCL, CSC	LGB4.1.1. Recoñece os estereotipos e prexuízos lingüísticos e determina a súa repercusión nos usos. LGB4.1.2. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan cuestións sociolingüísticas.	2ª e 3ª avaliacións	Recoñece algúns estereotipos lingüísticos. Elabora traballos nos que se abordan cuestións sociolingüísticas.	Exame escrito Exposición oral planificada
CCL, CCEC	LGB4.2.1. Describe e interpreta o proceso de construción da variante estándar da lingua galega. LGB4.2.2. Recoñece as interferencias lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos e desenvolve un discurso propio libre destes elementos.	1ª, 2ª e 3ª avaliacións	Coñece as fases de elaboración do estándar galego. Recoñece a maior parte dos castelanismos e produce discursos que tratan de evitalos, aínda que conteñen algúns.	Exposición oral planificada Exame escrito Exame de texto
CCL, CSC	LGB4.3.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1916 ata 1978). LGB4.3.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde 1916 ata 1978), así como a súa situación sociolingüística. LGB4.3.4. Analiza a importancia da etapa 1916-1978 no desenvolvemento posterior da lingua. LGB4.3.5. Identifica o galego moderno (desde 1916 ata 1978) en documentos non literarios e literarios.	1ª e 2ª avaliacións	Distingue algunhas características lingüísticas do galego moderno (de 1916 a 1978). Describe os trazos xerais da situación sociolingüística do galego entre 1916 e 1978. Coñece a importancia da etapa 1976-78 na situación posterior da lingua. Identifica o galego moderno en textos.	Exame escrito
CCL, CSC	LGB4.4.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde	3ª avaliación	Distingue algunhas características lingüísticas do galego moderno (desde 1978 á actualidade).	Exame escrito

	1978 ata a actualidade). LGB4.4.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno desde 1978 ata a actualidade, así como a súa situación sociolingüística. LGB4.4.3. Analiza a importancia da etapa desde 1978 ata a actualidade no desenvolvemento do galego. LGB4.4.4. Recoñece o galego como unha lingua en vías de normalización e sinala as súas fortalezas e debilidades. LGB4.4.5. Sinala as principais características lingüísticas en documentos non literarios e literarios desde 1978 ata a actualidade.		Describe os trazos xerais da situación sociolingüística do galego entre desde 1978 ata a actualidade. Sabe que o galego é unha lingua en vías de normalización e sinala algunhas debilidades e fortalezas. Identifica en textos algunhas características da lingua desde 1978 á actualidade.	
CCL	LGB4.5.1. Elabora unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	3ª avaliación	Elabora un esquema sobre as diferentes etapas e características do galego.	Traballo de síntese-esquemmatización
CCL, CSC	LGB4.6.1. Analiza e interpreta a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	3ª avaliación	Coñece algúns elementos da evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	Traballo de síntese-esquemmatización

Bloque 5: Educación literaria

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Instrumentos e procedementos de avaliación
CCL	LGB5.1.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1916 a 1936: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as. LGB5.1.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. LGB5.1.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	1ª avaliación	Identifica textos de Manuel Antonio e explica algúns trazos da súa poesía. Identifica textos de Otero Pedrayo, Risco e Castelao e describe algúns trazos da súa prosa. Describe algúns trazos do teatro das Irmandades, o Grupo Nós e as Vangardas.	Exame escrito
CCL	LGB5.2.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1916 a 1936, caracterizaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. LGB5.2.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1916 a 1936, caracterizaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. LGB5.2.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1916 a 1936, caracterizaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	1ª avaliación	Le e comenta textos de Manuel Antonio traballados na clase. Le e comenta textos de Otero Pedrayo, Risco e Castelao. Le e comenta, de xeito guiado, textos do teatro de 1916 a 1936.	Exame escrito
CCL	LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega entre 1936 e 1975: produción bélica e autores/as do exilio, a Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. LGB5.3.2. Identifica, analiza e describe a prosa	2ª avaliación	Describe algúns trazos da poesía do exilio, da Xeración do 36 e da Xeración das Festas Minervais. Describe algúns trazos da prosa de Eduardo Blanco-Amor, Cunqueiro, Fole e Neira Vilas, así como da NNG. Describe algúns trazos do teatro do exilio, da Xeración dos 50 e do Grupo de Ribadavia.	Cuestionario Exame escrito

	galega entre 1936 e 1975: produción bélica e os autores do exilio, os renovadores da prosa (Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas) así como A Nova Narrativa Galega e autores/as dos primeiros 70. LGB5.3.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego entre 1936 e 1975: teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.			
CCL	LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. LGB5.4.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. LGB5.4.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	2ª avaliación	Le e comenta textos de Celso Emilio Ferreiro e dos autores da Xeración dos 50. Le e comenta textos de Eduardo Blanco-Amor, Cunqueiro, Fole e Neira Vilas, así como da NNG. Le e comenta textos de Vidal Bolaño.	Exame escrito
CCL	LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. LGB5.5.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. LGB5.5.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	3ª avaliación	Describe algúns trazos dos poetas dos 80 e dos 90. Describe algúns temas e tendencias da prosa desde 1975 ata a actualidade. Describe algúns trazos do teatro dos 80 e dos 90, ademais da situación actual.	Exposición oral planificada Exame escrito
CCL	LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. LGB5.6.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. LGB5.6.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1975 ata a actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	3ª avaliación	Le e comenta textos dos poetas dos 80 e dos 90. Le e comenta textos de prosistas do 1975 ata a actualidade. Le e comenta textos representativos do teatro actual.	Exposición oral Exame escrito
CCL	LGB5.7.1. Analiza e comenta, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	1ª, 2ª e 3ª avaliacións	Comenta, de xeito guiado, unha obra de cada un dos períodos anteriores.	Proba oral dun libro de lectura Proba escrita dun libro de lectura

3 CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA

Traballar por competencias na aula supón un cambio metodolóxico importante: o docente convértese nun xestor do coñecemento do alumnado, que adquire máis protagonismo.

A materia de Lingua galega e literatura é unha materia instrumental, polo que manexamos dous obxectivos fundamentais: a consecución dos obxectivos curriculares a través do contidos e o desenvolvemento de habilidades que favorezan a aprendizaxe do alumnado noutras materias. Neste proceso é necesario o adestramento persoal e o traballo reflexivo de procedementos básicos da materia: a comprensión lectora, a expresión oral e escrita e a argumentación, que son extrapolables a outros ámbitos e contextos de aprendizaxe.

Nalgúns aspectos da materia, nomeadamente aqueles que perseguen habilidades de comunicación entre iguais e o desenvolvemento da expresión e comprensión oral, o traballo en grupo colaborativo achega, ademais do adestramento de habilidades sociais básicas e o enriquecemento persoal desde a diversidade, unha plataforma inmejorable para adestrar a competencia comunicativa.

Por outra banda, o desenvolvemento de actividades que partan das intelixencias múltiples facilitará que todo o alumnado poida chegar a comprender os contidos que pretendemos que adquiran para desenvolver os obxectivos de aprendizaxe. Á parte disto, é indispensable a vinculación das aprendizaxes a contextos reais; para iso empregaranse tarefas competenciais que permitan a vinculación con situacións cotiás e próximas ao alumnado.

De xeito máis concreto, establecemos as seguintes estratexias e secuencias metodolóxicas:

- actividades que permitan coñecer as ideas e coñecementos previos do alumnado sobre os contidos que se van traballar.
- exposición motivadora por parte do profesorado ou do alumnado, explicando os obxectivos que perseguimos.
- lectura/escoita/visionado de textos e actividades de comprensión
- exposición por parte do profesorado dos conceptos máis novidosos e complexos; procurarase que sexa o máis breve posible, que empregue distintos soportes e que a interacción co alumnado sexa unha constante.
- traballo práctico individual (exercicios, actividades ou tarefas sobre un libro de lectura, por exemplo) e corrección por parte do profesorado, ben individualmente, ben colectivamente
- traballo práctico cooperativo (exposicións orais sobre un tema do currículo ou outros traballos escritos); potenciarase este modelo de tarefa para fomentar a aprendizaxe activa e o traballo colaborativo.
- procuraremos ir introducindo progresivamente a autoavaliación e a coavaliación en tarefas concretas; as rúbricas de avaliación, cuxo uso continuamos ampliando, servirannos así mesmo para propiciar a reflexión do alumnado sobre o seu propio proceso de aprendizaxe.

Ademais do anterior, dada a importancia que consideramos que ten a lectura, en 1º de ESO dedicárase unha hora semanal á lectura guiada, ben dun libro concreto na aula, ben de banda deseñada, este ano sempre na aula. Previamente o alumnado disporá dun ficha-guía de lectura para que saiba en que aspectos se ten que centrar. Por outra banda, en todos os cursos ofreceranse listas de lectura amplas e variadas para que o alumnado escolla segundo os seus intereses; deberán ler un libro obrigatorio por trimestre e tamén poderán ler de xeito voluntario outras obras que lle sumarán nota para a avaliación.

A maiores disto, cómpre lembrar que os grupos de 1º e 2º da ESO van estar integrados, no proxecto E-Dixgal que esperamos que favoreza a transición cara a un modelo de docencia máis competencial, que incida moito no traballo de grupo e por proxectos e potencie asemade a súa competencia dixital.

4 MATERIAIS E RECURSOS QUE SE VAN UTILIZAR

En canto aos materiais e recursos, este curso decidimos empregar unicamente libro de texto en 3º 4º da ESO e 1º bacharelato o propio profesorado elaborará os materiais para o resto dos niveis. Non obstante, puntualmente poderemos botar man dos existentes no banco de libros para os distintos niveis de ESO e de bacharelato.

Mención á parte merece 1º e 2º da ESO posto que, como xa se indicou con anterioridade, neste curso continuamos a formar parte do proxecto de educación dixital E-Dixgal, que pretende ir substituíndo progresivamente os libros en papel polos dixitais; se ben tomaremos como punto de partida o manual que nos ofrece a editorial NETEX coa súa nova versión

Smart Classroom (que nos permite modificar e personalizar os seus propios contidos editoriais), tamén introduciremos outros de aulaPlaneta (tamén editables) e os materiais de Cotovía.org en liña (a plataforma EVA permite a creación de actividades propias a través da súa “ferramenta de autor”). Este emprego de materiais dixitais non exclúe, non obstante, o uso doutros en papel cando se estime oportuno.

Ademais, as TIC terán tamén un lugar destacado na nosa praxe nos outros niveis, non só por ser a rede unha fornecedora interesante de materiais, senón tamén por outras dúas razóns:

- permitirannos traballar con cursos creados na aula virtual do centro; neles incluíranse materiais de reforzo e/ou ampliación da materia que o alumnado pode consultar en calquera momento e desde calquera lugar que dispoña de conexión á rede.
- o alumnado deberá usalas con frecuencia para a elaboración de materiais e para mellorar as súas producións. Neste sentido cómpre destacar que todas as aulas están dotadas de ordenador e canón de proxección, pero que tamén acadiremos sempre que sexa necesario (e posible) á aula de informática ou á biblioteca para traballar con soportes dixitais. Ademais, continuaremos avanzando no uso do móbil como ferramenta pedagóxica, empezando por recomendar que descarguen nel a aplicación do Portal das palabras para poder dispoñer dun dicionario fiable gratuitamente e sen necesidade de conexión á internet.
- Este ano, previa aprobación en claustro. A ferramenta TIC que se vai empregar para todas as disciplinas vai ser o **Classroom da plataforma Gsuite**. O alumnado recibirá a través desta plataforma o contacto co profesorado así como os diferentes materias e tarefas pautadas.

Finalmente e dada a centralidade que a lectura ocupa na nosa práctica docente, a biblioteca do centro tamén vai ser un referente inescusable, por canto vai estar dotada con todas as obras que lle recomendamos ao noso alumnado, tanto de lectura obrigatoria como voluntaria, ademais de funcionar como espazo de pesquisa e documentación.

5 CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

5.1 ESO

Os criterios de avaliación e a súa concreción nos estándares de aprendizaxe (xa detallados no epígrafe 3) son os referentes para a comprobación do grao de adquisición das competencias clave e o logro dos obxectivos de etapa nas avaliacións continua e final da materia. Os instrumentos e procedementos de avaliación tamén están especificados no mesmo apartado.

A avaliación será continua, formativa e integradora. No proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno/a non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo en canto se detecten dificultades, procurando así a mellora do proceso de aprendizaxe. Realizaranse 3 avaliacións coas súas correspondentes cualificacións, segundo o calendario fixado pola Xefatura de estudos.

Cando se descubra a un alumno ou alumna **copiando** anularáselle a parte implicada ou a totalidade do exercicio, segundo corresponda; no caso de anular a totalidade do exercicio o profesorado fixará outro día para repetilo.

Coa finalidade de fomentar o hábito lector, o alumnado poderá ler un máximo de **dous libros voluntarios** por avaliación (escollidos do listado facilitado pola profesora), que computarán ata 0,3 puntos cada un sobre a nota global da avaliación, pero sempre a partir do aprobado. Para a súa valoración deberán realizar un breve control oral da lectura seleccionada.

As **competencias** serán avaliadas mediante as **rúbricas** que figuran máis abaixo e tanto para a expresión oral espontánea na aula como para as exposicións orais planificadas tamén se empregarán rúbricas específicas que o alumnado coñecerá de antemán. Indicamos, de xeito sintetizado, os aspectos que se valorarán en cada competencia:

- na **CAA** observarase o seu esforzo, organización e autonomía no seu traballo diario e no caderno de clase.
- na **CSC** valorarase a responsabilidade na entrega de tarefas, nos prazos, no coidado do material e do respecto e a harmonía coas compañeiras/os.
- na **CCEC** terase en conta o respecto e interese sobre as distintas manifestacións culturais e a súa creatividade.

- na **CD** avaliarase a súa capacidade para manexar as TIC, buscar e transformar información e respectar as fontes de información.

A continuación especificanse tamén os **estándares que se avalían** en cada competencia:

CAA	CSC	CCEC	CD	CCL
LGB1.1.2, LGB1.2.2, LGB1.9.1, LGB2.1.1, LGB2.1.6, LGB2.1.7, LGB2.8.1, LGB2.14.1, LGB2.14.2, LGB3.11.1, LGB3.13.1	LGB1.3.1, LGB1.4.3, LGB1.8.1, LGB2.6.1, LGB2.6.2, LGB3.12.1	LGB1.6.2, LGB1.6.3, LG4.1.1, LGB4.1.4, LGB4.6.1, LGB5.6.1, LGB5.7.1, LGB5.7.2, LGB5.7.3, LGB5.7.4	LGB1.5.1, LGB1.5.2, LGB2.5.1, LGB2.7.3, LGB2.13.1, LGB2.13.2, LGB5.8.1	Todos os restantes

A **nota de cada avaliación** calcularase sumando as notas de cada unha das competencias sinaladas; para acadar unha cualificación positiva será necesario obter unha nota de 5 puntos ou superior. A **cualificación da avaliación final** obterase mediante o cálculo da media aritmética das tres avaliacións (sen redondeo), sempre que estean todas aprobadas. No caso de ter que recuperar algunha avaliación, para a cualificación final computará a nota da recuperación (sen redondeo).

Recuperacións

As recuperacións realizaranse mediante un exame, de modo que só serán avaliados os estándares da CCL. Cando un alumno/a teña unha avaliación suspensa pode aprobar directamente na final sempre que a media das tres avaliacións sexa igual ou superior aos 5 puntos; se a media non chega para aprobar directamente ou cando teña suspensas dúas avaliacións deberá realizar un ou dous exames de recuperación (segundo proceda). A cualificación global da recuperación calcularíase outorgándolle ao exame a mesma porcentaxe que durante o curso ten a CCL (70% na 1ª e 70% na 2ª e 3ª avaliacións) e sumándolle as notas correspondentes da CAA, CSC, CCEC e CD; sería necesario obter 5 puntos para considerala recuperada. Pola contra, o alumnado que non superase ningunha das tres avaliacións ao longo do curso non terá opción de recuperación en xuño e deberá presentarse ao exame da convocatoria extraordinaria de setembro.

Na **convocatoria extraordinaria de xuño**, dado que non hai tempo de facer probas de expresión oral, efectuarase un exame escrito sobre os estándares mínimos de comprensión e expresión escrita, funcionamento da lingua, lingua e sociedade e mais literatura. Será necesario acadar 5 puntos para superar a materia. O baremo de cualificación de cada parte será o seguinte:

Comprensión, análise e produción textual	50%
Funcionamento da lingua	30%
Lingua e sociedade	10%
Educación literaria	10%

Modelos de rúbricas

RÚBRICA DA COMPETENCIA DE APRENDER A APRENDER

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Esfuerzo e actitude (2,5 puntos)	Sempre amosa capacidade de atención, concentración e memoria.	Case sempre amosa capacidade de atención, concentración e memoria.	Ás veces perde a atención, desconcéntrase e/ou cústalle	Nunca ou case nunca presta atención, perde a concentración con frecuencia e

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
	Sempre se interesa polas actividades da clase. Sempre amosa curiosidade, motivación e esforzo na comprensión de conceptos.	Case sempre se interesa polas actividades da clase. Case sempre amosa bastante curiosidade e motivación. Xeralmente esforzase na comprensión de conceptos.	memorizar. Ás veces interésase polas actividades da clase. Ás veces amosa certa curiosidade e/ou motivación. Só se esforzaás veces na comprensión de conceptos.	cústalle moito memorizar. Nunca ou case nunca se interesa polas actividades da clase. Nunca ou case nunca amosa curiosidade nin se esforza na comprensión de conceptos.
Organización e planificación (2,5 puntos)	Sempre organiza e planifica axeitadamente as súas tarefas e distribúe ben os tempos. Sempre salienta nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.	Case sempre organiza e planifica as súas tarefas, pero ás veces ten que redistribuír os tempos. Case sempre salienta nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.	Ás veces comete erros na organización e planificación das súas tarefas e ten dificultades coa adecuada distribución dos tempos. Ás veces cústalle diferenciar nos traballos os aspectos esenciais dos secundarios.	Nunca ou case nunca organiza nin planifica as súas tarefas e case sempre ten problemas coa distribución dos tempos. Nunca ou case nunca destaca nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.
Estratexias e xestión da aprendizaxe (2,5 puntos)	Sempre selecciona adecuadamente as técnicas de estudo e as estratexias de resolución de exercicios ou problemas para obter o máximo rendemento. Sempre analiza, organiza e sintetiza conceptos e infire conclusións. É capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos axeitados para avanzar na aprendizaxe.	Case sempre selecciona adecuadamente as técnicas de estudo e as estratexias de resolución de exercicios ou problemas para obter un rendemento satisfactorio. Sempre analiza, organiza e sintetiza conceptos e case sempre infire conclusións. Case sempre é capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumosaxeitados para avanzar na aprendizaxe.	Coñece distintas técnicas de estudo e estratexias de resolución de exercicios ou problemas, pero ás veces non as selecciona con acerto. Ás veces ten dificultades para analizar, organizar e sintetizar conceptos. Con frecuencia precisa axuda para inferir conclusións e elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos que lle permitan avanzar na aprendizaxe.	Non aplica distintas técnicas de estudo e estratexias de resolución de exercicios ou problemas ou faino sempre de xeito errado. Case nunca ou nunca é quen de sintetizar e organizar conceptos nin inferir conclusións. Non é capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos que lle sirvan para avanzar na aprendizaxe.
Autonomía e capacidade de autoavaliación (2,5 puntos)	Sempre avalía criticamente as súas producións e o proceso seguido para melloralas. Sempre utiliza os recursos ao seu alcance para documentarse sobre o que descoñece ou como apoio/ampliación para realizar as tarefas.	Case sempre avalía satisfactoriamente as súas producións e o proceso seguido para melloralas. Case sempre usa os recursos ao seu alcance para documentarse sobre o que descoñece ou como apoio para realizar as tarefas.	Ás veces avalía as súas producións pero só ocasionalmente obtén conclusións para melloralas. Ás veces usa algúns dos recursos que ten ao seu alcance como apoio para realizar as tarefas.	Nunca ou case nunca avalía as súas producións. Nunca ou case nunca usa os recursos que ten ao seu alcance para documentarse nin como apoio para realizar as tarefas.

RÚBRICA COMPETENCIA SOCIAL E CÍVICA

	EXCELENTE (2-1,5 puntos)	SATISFACTORIO (1,5-1 puntos)	BÁSICO (1-0,5 puntos)	ESCASO (0,5-0 puntos)	NOTA
Harmonía coas compañeiras e compañeiros (2 puntos)	Sempre traballa con tolerancia e de bo grao con calquera das compañeiras e compañeiros. Nunca mostra actitudes sexistas nin discriminatorias.	Case sempre traballa con tolerancia e de bo grao con calquera das compañeiras e compañeiros. Case nunca mostra actitudes sexistas nin discriminatorias .	Ás veces traballa con tolerancia e de bo grao cos compañeiras/os pero prefire traballar só con parte deles/as. Ás veces mostra actitudes sexistas e/ou discriminatorias.	Ten dificultades para traballar con todos ou case todos os seus compañeiros/as. Con frecuencia mostra actitudes sexistas e/ou discriminatorias.	

	Nunca usa linguaxe sexista e/ ou discriminatoria. Sempre respecta a diversidade.	Case nunca usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria e, se o fai, autocorríxese. Case sempre respecta a diversidade.	Ás veces usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria pero trata de autocorririrse. Ás veces respecta a diversidade.	Con frecuencia usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria e non trata de autocorririrse. Nunca ou case nunca respecta a diversidade.
Interese e coidado do material (2 puntos)	Sempre participa activamente nas actividades propostas. Sempre se interesa por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.	Case sempre participa activamente nas actividades propostas. Case sempre se interesa por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.	Ás veces participa activamente nas actividades propostas. Ás veces interésase por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.	Nunca ou case nunca participa activamente nas actividades propostas. Ten dificultades para manter en bo estado o material, propio e alleo, e para respectar as normas de uso.
Utilización de valores (2 puntos)	Sempre é solidario/a e ofrece a súa axuda cando alguén a necesita. Sempre cumpre as normas porque comprende a súa importancia para evitar conflitos e, se os hai, sempre se involucra na súa solución. Sempre adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Sempre aplica hábitos de hixiene e saúde.	Case sempre é solidario/a e adoita ofrecer a súa axuda cando alguén a necesita. Case sempre cumpre as normas para evitar conflitos e, se os hai, adoita involucrase na súa solución. Case sempre adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Case sempre aplica hábitos de hixiene e saúde.	Ás veces é solidario/a e ofrece a súa axuda cando alguén a necesita. Ás veces non cumpre as normas, pero se hai conflitos trata de involucrase na súa solución. Ás veces adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Ás veces aplica hábitos de hixiene e saúde.	Nunca ou case nunca é solidario/a e ten dificultades para ofrecer a súa axuda cando alguén a necesita Nunca ou case nunca respecta as normas e non adoita involucrase na solución dos conflitos. Nunca ou case nunca adopta actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Nunca ou case nunca aplica hábitos de saúde e hixiene.
Participación no grupo (2 puntos)	Sempre participa activamente no traballo en grupo, implícase na organización, achega ideas e traballa colaborativamente. Sempre admite e respecta todas as opinións e axuda a resolver conflitos se os hai. Sempre respecta as quendas.	Case sempre participa no traballo en grupo, adoita implicarse na organización, achegar ideas e traballar colaborativamente. Case sempre admite e respecta as opinións e axuda a resolver conflitos se os hai. Case sempre respecta as quendas.	Participa no traballo en grupo pero só ás veces se implica na organización, achega ideas e traballa colaborativamente. Só ás veces admite e respecta as opinións ou parte delas e cóstalle axudar a resolver conflitos se os hai. Só ás veces respecta as quendas.	Nunca ou case nunca participa no traballo en grupo nin se implica na organización nin achega ideas nin traballa colaborativamente. Nunca ou case nunca admite nin respecta as opinións nin axuda a resolver conflitos. Nunca ou case nunca respecta as quendas.
Responsabilidade (2 puntos)	Sempre cumpre cos prazos marcados e realiza todas as tarefas. Sempre é responsable á hora de traer o material necesario.	Case sempre cumpre cos prazos marcados e realiza todas as tarefas. Case sempre é responsable á hora de traer o material necesario.	Ás veces non respecta os prazos, pero realiza a maioría das tarefas. Ás veces non é responsable á hora de traer o material necesario.	Nunca ou case nunca respecta os prazos nin realiza a maioría das tarefas. Nunca ou case nunca trae o material necesario.
ALUMNO/A:				NOTA:

RÚBRICA DA CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIAS

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Respecto pola cultura (2,5 puntos)	Sempre mostra interese e respecto por diferentes manifestacións artísticas e culturais.	Case sempre mostra interese e respecto por diferentes manifestacións artísticas e culturais.	Ás veces mostra interese e respecto por diferentes manifestacións artísticas e	Nunca ou case nunca mostra interese e /ou respecto por diferentes

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
	Sempre amosa interese pola conservación do patrimonio e implícase activamente cando corresponde.	Case sempre amosa interese pola conservación do patrimonio e é doado conseguir que se implique nesta tarefa.	culturais. Ás veces amosa interese pola conservación do patrimonio, pero non adoita implicarse nesta tarefa.	manifestacións artísticas e culturais. Non lle dá ningunha importancia á conservación do patrimonio.
Goce da cultura (2,5 puntos)	Sempre goza coas diferentes manifestacións culturais e artísticas, enténdelas como parte do desenvolvemento do pensamento e como unha riqueza e patrimonio dos pobos. Aprecia as manifestacións artístico-culturais cotiás como arquitectura, vivenda, moda, folclore etc.	Case sempre goza coas manifestacións culturais e artísticas, enténdelas como parte do desenvolvemento do pensamento e como unha riqueza e patrimonio dos pobos. Case sempre aprecia manifestacións artístico-culturais cotiás como arquitectura, vivenda, moda, folclore etc.	Ás veces goza con algunhas manifestacións culturais e artísticas, pero non as entende como parte do desenvolvemento do pensamento nin como unha riqueza e patrimonio dos pobos. Só ás veces aprecia algunhas manifestacións artístico-culturais cotiás.	Nunca ou case nunca goza coas manifestacións culturais nin as considera importantes no desenvolvemento do pensamento nin como riqueza dos pobos. Nunca ou case nunca aprecia manifestacións artístico-culturais cotiás.
Participación (2,5 puntos)	Sempre participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.	Case sempre participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.	Ás veces participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.	Nunca ou case nunca participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.
Habilidades creativas (2,5 puntos)	Ten unha grande iniciativa e creatividade para expresarse a través de diferentes códigos artísticos e empregar distintos materiais e técnicas no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.	Ten iniciativa e bastante creatividade para expresarse a través de diferentes códigos artísticos e empregar distintos materiais e técnicas no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.	Ten iniciativa suficiente e unha creatividade básica para expresarse a través dalgúns códigos artísticos e empregar algúns materiais e técnicas no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.	Non ten iniciativa nin creatividade para expresarse a través dalgún código artístico e/ou empregar algún material e técnica no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.

RÚBRICA DA COMPETENCIA DIXITAL

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Fontes de información (2,5 puntos)	Procura información na rede demostrando habilidade no seu filtrado. Extrae a información precisa, escollendo con criterio o que realmente necesita. Procesa a información e manipúlaa tratando de evitar o copiado literal .	Procura información na rede pero ten certa dificultade no seu filtrado . Extrae a información precisa, aínda que ás veces necesita axuda . Procesa a información e manipúlaa , pero non se preocupa por evitar o copiado literal .	Procura información na rede de forma guiada . Non ten un criterio claro para extraer a información precisa e necesita axuda constante. Fai una manipulación da información moi básica e cópiaa toda ou case toda de xeito literal .	Cústalle moito a procura de información na rede aínda que sexa de forma guiada. Non é capaz de extraer da información os datos que precisa. Non manipula nin procesa a información .
Capacidade para traballar coas TIC (2,5 puntos)	Coñece e usa aplicacións informáticas axeitadas á tarefa para confeccionar, compartir e/ou presentar os seus traballos. Manéxaas con destreza e crea documentos de calidade .	Coñece e usa a maioría das aplicacións informáticas axeitadas á tarefa para confeccionar, compartir e/ou presentar os seus traballos. Manexa a maioría delas con bastante destreza e crea documentos dixitais dunha calidade	Coñece e usa só algunhas aplicacións informáticas axeitadas para confeccionar, compartir e presentar os seus traballos. Necesita bastante axuda para manexalas e para que os documentos xerados sexan dunha	Non coñece nin usa as aplicacións máis comúns axeitadas á tarefa para confeccionar, compartir e presentar os seus traballos. Necesita axuda constante para o seu manexo e, mesmo de xeito guiado, produce documentos de

		aceptable.	calidade mínima.	baixa calidade.
Linguaxe específica (2,5 puntos)	Interpreta correctamente a simboloxía propia das aplicacións informáticas, de modo que é capaz de iniciarse de forma autónoma no seu manexo.	Interpreta correctamente a simboloxía propia das aplicacións informáticas, pero precisa de axuda para iniciarse no seu manexo.	Ten dificultades na interpretación da simboloxía propia das aplicacións informáticas e presenta dificultades para desenvolverse con elas, precisando de axuda.	Non coñece a simboloxía propia das aplicacións informáticas e non é quen de utilizalas correctamente aínda que sexa de forma guiada.

6.1.2 Segundo de ESO

Para 2º de ESO o sistema de cualificación para a avaliación ordinaria será o seguinte:

1 **Expresión oral e expresión escrita:** 30%, distribuídos do seguinte xeito:

1ª avaliación	2ª avaliación	3ª avaliación
Expresión oral: <ul style="list-style-type: none"> • Proba oral sobre un libro de lectura (10%) • Exposición planificada en grupo (10%) 	Expresión oral: <ul style="list-style-type: none"> • Proba oral sobre un libro de lectura (10%) • Exposición planificada (10%) 	Expresión oral: <ul style="list-style-type: none"> • Exposición planificada (10%) • Proba oral sobre libro de lectura (10%)
Expresión escrita: <ul style="list-style-type: none"> • Traballo/s escritos (10%) 	Expresión escrita: <ul style="list-style-type: none"> • Traballos escritos (10%) 	Expresión escrita: <ul style="list-style-type: none"> • Traballo/s escritos (10%)

2. Competencia Aprender a aprender (CAA): 10%. Observarase o seu esforzo, organización e autonomía no traballo diario e no caderno de clase. Avaliarase mediante a rúbrica de CAA (ver no final do epígrafe).

3. Competencia Social e cívica (CSC): 10%. Observarase a súa responsabilidade na entrega de tarefas, no cumprimento dos prazos, no coidado do material e o respecto e a harmonía coas compañeiras/os. Avaliarase mediante a rúbrica de CSC (ver no final do epígrafe).

4. Competencia dixital (CD): 10% observarase a súa capacidade para o manexo das TIC

5. Exames: 40%. Realizaranse 1 exame por avaliación: exame de comprensión, análise e produción textual, de funcionamento da lingua, lingua e sociedade e mais literatura. Será indispensable obter unha **nota mínima de 3,5 puntos** para poder sumar os demais apartados. Se non se obtivese algunha destas notas mínimas consideraríase suspensa a avaliación.

A maiores, a participación voluntaria e activismo no Clube da Lingua, Equipo de Normalización, sumará até un máximo de 1 punto.

Das cualificacións de todos os traballos e probas escritas e mais dos exames restarase puntuación por **erros ortográficos** (máximo -2 puntos) e de **presentación** (máximo -0,5 puntos); as faltas de ortografía descontaranse do seguinte xeito:

- a **Faltas copiadas ou moi graves: 0,1 puntos cada unha**
- b **Resto de faltas, incluídos os tiles: 0,1 puntos cada 2 faltas**

Cando se descubra a un alumno ou alumna **copiando** anularáselle a parte implicada ou a totalidade do exercicio, segundo corresponda; no caso de anular a totalidade do exercicio o profesorado fixará outro día para repetilo.

A **nota de cada avaliación** calcularase sumando as notas de cada un dos instrumentos anteriores debidamente ponderados; para obter unha cualificación positiva será necesario obter unha nota de 5 puntos ou superior. A **cualificación da avaliación final** obterase mediante o cálculo da media aritmética das tres avaliacións (sen redondeo), sempre que estean todas aprobadas. Cando haxa que recuperar algunha avaliación, a nota que computará para o cálculo da cualificación final será a da recuperación (sen redondeo).

Recuperacións

Cando un alumno/a teña unha avaliación suspensa pode aprobar directamente na final sempre que a media das tres avaliacións iguale ou supere os 5 puntos; se a media non chega para aprobar directamente ou cando teña suspensas dúas avaliacións deberá realizar un ou dous exames de recuperación (segundo proceda). A cualificación global da recuperación calcularase outorgándolle ao exame/s o 80% e sumándolle as notas correspondentes da CAA e CSC; será necesario obter 5 puntos para considerala recuperada. Pola contra, o alumnado que non superase ningunha das tres avaliacións unha vez realizadas as recuperacións terá a materia suspensa.

Modelos de rúbricas

RÚBRICA DA COMPETENCIA APRENDER A APRENDER

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Esfuerzo e actitude (2,5 puntos)	Sempre amosa capacidade de atención, concentración e memoria. Sempre se interesa polas actividades da clase. Sempre amosa curiosidade, motivación e esforzo na comprensión de conceptos.	Case sempre amosa capacidade de atención, concentración e memoria. Case sempre se interesa polas actividades da clase. Case sempre amosa bastante curiosidade e motivación. Xeralmente esfórzase na comprensión de conceptos.	Ás veces perde a atención, desconcéntrase e/ou cústalle memorizar. Ás veces interésase polas actividades da clase. Ás veces amosa certa curiosidade e/ou motivación. Só se esforzaás veces na comprensión de conceptos.	Nunca ou case nunca presta atención, perde a concentración con frecuencia e cústalle moito memorizar. Nunca ou case nunca se interesa polas actividades da clase. Nunca ou case nunca amosa curiosidade nin se esforza na comprensión de conceptos.
Organización e planificación (2,5 puntos)	Sempre organiza e planifica axeitadamente as súas tarefas e distribúe ben os tempos. Sempre salienta nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.	Case sempre organiza e planifica as súas tarefas, pero ás veces ten que redistribuír os tempos. Case sempre salienta nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.	Ás veces comete erros na organización e planificación das súas tarefas e ten dificultades coa adecuada distribución dos tempos. Ás veces cústalle diferenciar nos traballos os aspectos esenciais dos secundarios.	Nunca ou case nunca organiza nin planifica as súas tarefas e case sempre ten problemas coa distribución dos tempos. Nunca ou case nunca destaca nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.
Estratexias e xestión da aprendizaxe (2,5 puntos)	Sempre selecciona adecuadamente as técnicas de estudo e as estratexias de resolución de exercicios ou problemas para obter o máximo rendemento. Sempre analiza, organiza e sintetiza conceptos e infire conclusións. É capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos axeitados para avanzar na aprendizaxe.	Case sempre selecciona adecuadamente as técnicas de estudo e as estratexias de resolución de exercicios ou problemas para obter un rendemento satisfactorio. Sempre analiza, organiza e sintetiza conceptos e case sempre infire conclusións. Case sempre é capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumosaxeitados para avanzar na aprendizaxe.	Coñece distintas técnicas de estudo e estratexias de resolución de exercicios ou problemas, pero ás veces non as selecciona con acerto. Ás veces ten dificultades para analizar, organizar e sintetizar conceptos. Con frecuencia precisa axuda para inferir conclusións e elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos que lle permitan avanzar na aprendizaxe.	Non aplica distintas técnicas de estudo e estratexias de resolución de exercicios ou problemas ou faino sempre de xeito errado. Case nunca ou nunca é quen de sintetizar e organizar conceptos nin inferir conclusións. Non é capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos que lle sirvan para avanzar na aprendizaxe.
Autonomía e	Sempre avalía criticamente as súas	Case sempre avalía satisfactoriamente as súas	Ás veces avalía as súas producións	Nunca ou case nunca avalía as súas

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
capacidade de autoavaliación (2,5 puntos)	produccións e o proceso seguido para melloralas. Sempre utiliza os recursos ao seu alcance para documentarse sobre o que descoñece ou como apoio/ampliación para realizar as tarefas.	produccións e o proceso seguido para melloralas. Case sempre usa os recursos ao seu alcance para documentarse sobre o que descoñece ou como apoio para realizar as tarefas.	pero só ocasionalmente obtén conclusións para melloralas. Ás veces usa algúns dos recursos que ten ao seu alcance como apoio para realizar as tarefas.	produccións. Nunca ou case nunca usa os recursos que ten ao seu alcance para documentarse nin como apoio para realizar as tarefas.

RÚBRICA COMPETENCIA SOCIAL E CÍVICA

	EXCELENTE (2-1,5 puntos)	SATISFACTORIO (1,5-1 puntos)	BÁSICO (1-0,5 puntos)	ESCASO (0,5-0 puntos)	NOTA
Harmonía coas compañeiras e compañeiros (2 puntos)	Sempre traballa con tolerancia e de bo grao con calquera das compañeiras e compañeiros. Nunca mostra actitudes sexistas nin discriminatorias. Nunca usa linguaxe sexista e/ ou discriminatoria. Sempre respecta a diversidade.	Case sempre traballa con tolerancia e de bo grao con calquera das compañeiras e compañeiros. Case nunca mostra actitudes sexistas nin discriminatorias . Case nunca usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria e, se o fai, autocorrixese. Case sempre respecta a diversidade.	Ás veces traballa con tolerancia e de bo grao cos compañeiras/os pero prefire traballar só con parte deles/as. Ás veces mostra actitudes sexistas e/ou discriminatorias. Ás veces usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria pero trata de autocorrixirse. Ás veces respecta a diversidade.	Ten dificultades para traballar con todos ou case todos os seus compañeiros/as. Con frecuencia mostra actitudes sexistas e/ou discriminatorias. Con frecuencia usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria e non trata de autocorrixirse. Nunca ou case nunca respecta a diversidade.	
Interese e coidado do material (2 puntos)	Sempre participa activamente nas actividades propostas. Sempre se interesa por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.	Case sempre participa activamente nas actividades propostas. Case sempre se interesa por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.	Ás veces participa activamente nas actividades propostas. Ás veces interésase por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.	Nunca ou case nunca participa activamente nas actividades propostas. Ten dificultades para manter en bo estado o material, propio e alleo, e para respectar as normas de uso.	
Utilización de valores (2 puntos)	Sempre é solidario/a e ofrece a súa axuda cando alguén a necesita. Sempre cumpre as normas porque comprende a súa importancia para evitar conflitos e, se os hai, sempre se involucra na súa solución. Sempre adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Sempre aplica hábitos de hixiene e saúde.	Case sempre é solidario/a e adoita ofrecer a súa axuda cando alguén a necesita. Case sempre cumpre as normas para evitar conflitos e, se os hai, adoita involucrarse na súa solución. Case sempre adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Case sempre aplica hábitos de hixiene e saúde.	Ás veces é solidario/a e ofrece a súa axuda cando alguén a necesita. Ás veces non cumpre as normas, pero se hai conflitos trata de involucrarse na súa solución. Ás veces adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Ás veces aplica hábitos de hixiene e saúde.	Nunca ou case nunca é solidario/a e ten dificultades para ofrecer a súa axuda cando alguén a necesita Nunca ou case nunca respecta as normas e non adoita involucrarse na solución dos conflitos. Nunca ou case nunca adopta actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Nunca ou case nunca aplica hábitos de saúde e hixiene.	
Participación no grupo (2 puntos)	Sempre participa activamente no traballo en grupo, implicase na organización, achega ideas e traballa colaborativamente. Sempre admite e respecta todas as opinións e axuda a resolver conflitos se os hai. Sempre respecta as quendas.	Case sempre participa no traballo en grupo, adoita implicarse na organización, achegar ideas e traballar colaborativamente. Case sempre admite e respecta as opinións e axuda a resolver conflitos se os hai. Case sempre respecta as quendas.	Participa no traballo en grupo pero só ás veces se implica na organización, achega ideas e traballa colaborativamente. Só ás veces admite e respecta as opinións ou parte delas e cóstalle axudar a resolver conflitos se os hai. Só ás veces respecta as quendas.	Nunca ou case nunca participa no traballo en grupo nin se implica na organización nin achega ideas nin traballa colaborativamente. Nunca ou case nunca admite nin respecta as opinións nin axuda a resolver conflitos. Nunca ou case nunca respecta as quendas.	

Responsabilidade (2 puntos)	Sempre cumpre cos prazos marcados e realiza todas as tarefas. Sempre é responsable á hora de traer o material necesario.	Case sempre cumpre cos prazos marcados e realiza todas as tarefas. Case sempre é responsable á hora de traer o material necesario.	As veces non respecta os prazos, pero realiza a maioría das tarefas. As veces non é responsable á hora de traer o material necesario.	Nunca ou case nunca respecta os prazos nin realiza a maioría das tarefas. Nunca ou case nunca trae o material necesario.	
ALUMNO/A:				NOTA:	

En canto aos **criterios de promoción**, a normativa actual establece o seguinte:

- para poder promocionar o alumnado deberá aprobar todas as materias.
- tamén poderá promocionar con dúas suspensas sempre que estas non sexan Matemáticas e unha das linguas
- de xeito excepcional poderá promocionar con tres materias suspensas ou a combinación de Matemáticas e unha das linguas cando o equipo docente considere que pode seguir con éxito o curso seguinte, que ten expectativas favorables de recuperación e que a promoción beneficiará a súa evolución educativa, e sempre que se lle apliquen as medidas de atención educativa propostas no consello orientador.

6.1.4 Cuarto de ESO

Para **4º de ESO** o **sistema de cualificación para a avaliación ordinaria** será o seguinte:

- 1 **Prácticas de expresión oral (individuais ou en grupo):** 20%. Avaliaranse mediante un rexistro do profesorado e rúbricas. En cada práctica oral o profesorado explicará os criterios concretos de puntuación. Realizarase, como mínimo, unha práctica oral planificada (individual ou en grupo) por avaliación.
- 2 **Libro de lectura:** 10%. Haberá que ler un libro por trimestre escollido do listado que previamente establecerá o profesorado; será avaliado mediante unha proba oral ou escrita. Ademais, o alumnado poderá ler un máximo de dous libros voluntarios por avaliación, que computarán ata 0,3 puntos cada un e que se sumarán á nota global da avaliación, pero sempre a partir do aprobado e despois de realizar a proba de control correspondente.
- 3 **Traballos escritos:** 20%. Recolleranse como mínimo un traballo por avaliación (individuais ou en grupo) relacionados con tarefas de comprensión e análise de textos, lingua e sociedade ou literatura.
- 4 **Exames:** 40%. Realizaranse dous exames por avaliación. Será necesario obter en cada un deles unha nota mínima de 3,5 puntos para poder sumar os demais apartados. De non acadar esta nota mínima consideraríase suspensa a avaliación.
- 5 **Rúbrica da competencia social e cívica (CSC):** 10% (Ver a rúbrica ao final deste epígrafe).
- 6 Ademais, a **participación voluntaria do alumnado en actividades educativas do Equipo de Dinamización Lingüística e/ou da biblioteca do centro, relacionadas directamente coa programación desta materia, poderán ser valoradas para subir nota ata un máximo de 1 punto.**

Das cualificacións de todas as probas e traballos restarase puntuación por **erros ortográficos** (máximo -2 puntos) e de **presentación** (máximo -0,5 puntos); as faltas de ortografía descontaranse do seguinte xeito:

- a **Faltas copiadas ou moi graves: 0,1 puntos cada unha**
- b **Resto de faltas, incluídos os acentos gráficos: 0,1 puntos cada 2 faltas**

Cando se descubra a un alumno ou alumna **copiando** anularáselle a parte implicada ou a totalidade do exercicio, segundo corresponda; no caso de anular a totalidade do exercicio o profesorado fixará outro día para repetilo.

A **nota de cada avaliación** calcularase sumando as notas de cada un dos instrumentos anteriores debidamente ponderados; para obter unha cualificación positiva será necesario obter unha nota de 5 puntos ou superior. A **cualificación da avaliación final** obterase mediante o cálculo da media aritmética das tres avaliacións (sen redondeo), sempre que estean todas aprobadas. Cando haxa que recuperar algunha avaliación, a nota que computará para o cálculo da cualificación final será a da recuperación (sen redondeo).

Recuperacións

Cando un alumno/a teña unha avaliación suspensa pode aprobar directamente na final sempre que a media das tres avaliacións supere os 5 puntos; se a media non chega para aprobar directamente ou cando teña suspensas dúas avaliacións deberá realizar un ou dous exames de recuperación, respectivamente, sobre os contidos da/s avaliación/s pendente/s, ademais dunha proba oral de lectura no caso de que só lese un libro no curso; a nota desta avaliación calcularíase outorgándolle o 90% do peso ao/s exame/s e o 10% á lectura; sería necesario obter 5 puntos para considerala recuperada. Pola contra, o alumnado que non superase ningunha das tres avaliacións ao longo do curso non terá opción de recuperación en xuño e deberá presentarse ao exame da convocatoria extraordinaria de setembro.

Na **convocatoria extraordinaria de xuño**, dado que non hai tempo de facer probas de expresión oral, efectuarase un exame escrito sobre os estándares mínimos de comprensión e expresión escrita, funcionamento da lingua, lingua e sociedade e mais literatura. Será necesario acadar 5 puntos para superar a materia. O baremo de cualificación de cada parte será o mesmo que se aplicou durante o curso:

Atendendo á Orde de modificación do calendario de fin de curso publicada pola Consellaría de educación do 27 de decembro de 2022. Os membros do departamento de lingua galega e literatura acordamos as seguintes modificacións nos criterios de recuperación nos cursos de 2º e 4º da ESO

Modificación dos criterios de recuperación:

O alumnado que non teña superada todas as avaliacións cunha media aritmética de 5 ao finalizar a 3ª avaliación terá a posibilidade de recuperar as partes da materia que non teña superadas nas datas acordadas na CCP do centro para as recuperacións desde o día 19 ao 21 de xuño de 2023.

As recuperacións realizaranse mediante un exame, de modo que serán avaliados os estándares CCL. Cando un alumno/a teña unha avaliación suspensa pode aprobar directamente sempre que a media das tres avaliacións sexa igual ou superior a 5 puntos; se a media non chega para aprobar directamente ou cando teña suspensas dúas avaliacións deberá realizar un ou dous exames de recuperación (segundo proceda). A cualificación global da recuperación calcularíase outorgándolle ao exame a mesma porcentaxe que durante o curso ten a CCL (70% na 1º e 70% na 2ª e 3ª avaliacións) e sumándolle as notas correspondentes da CCA, CSC, CCEC e CD; sería necesario obter 5 puntos para considerala aprobada.

Este alumnado que ten que facer recuperacións nas datas acordadas, nas dúas semanas anteriores ás recuperacións, recibirá unha atención individualizada, material de repaso e reforzo daquelas partes da materia que teña que recuperar. O resto do alumnado seguirá co normal desenvolvemento das aulas até o día 21 de xuño que rematan as aulas. A 3ª avaliación e a avaliación final serán o día 22 de xuño segundo a Orde da Consellaría.

Estándares avaliados	4º ESO
Comprensión, análise e produción textual	25%
Funcionamento da lingua	20%
Lingua e sociedade	25%
Educación literaria	30%

RÚBRICA COMPETENCIA SOCIAL E CÍVICA

	EXCELENTE (2-1,5 puntos)	SATISFACTORIO (1,5-1 puntos)	BÁSICO (1-0,5 puntos)	ESCASO (0,5-0 puntos)	NOTA
<p>Harmonía coas compañeiras e compañeiros</p> <p>(2 puntos)</p>	<p>Sempre traballa con tolerancia e de bo grao con calquera das compañeiras e compañeiros.</p> <p>Nunca mostra actitudes sexistas nin discriminatorias.</p> <p>Nunca usa linguaxe sexista e/ ou discriminatoria.</p> <p>Sempre respecta a diversidade.</p>	<p>Case sempre traballa con tolerancia e de bo grao con calquera das compañeiras e compañeiros.</p> <p>Case nunca mostra actitudes sexistas nin discriminatorias .</p> <p>Case nunca usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria e, se o fai, autocorríxese.</p> <p>Case sempre respecta a diversidade.</p>	<p>Ás veces traballa con tolerancia e de bo grao cos compañeiras/os pero prefire traballar só con parte deles/as.</p> <p>Ás veces mostra actitudes sexistas e/ou discriminatorias.</p> <p>Ás veces usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria pero trata de autocorríxese.</p> <p>Ás veces respecta a diversidade.</p>	<p>Ten dificultades para traballar con todos ou case todos os seus compañeiros/as.</p> <p>Con frecuencia mostra actitudes sexistas e/ou discriminatorias.</p> <p>Con frecuencia usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria e non trata de autocorríxese.</p> <p>Nunca ou case nunca respecta a diversidade.</p>	
<p>Interese e coidado do material</p> <p>(2 puntos)</p>	<p>Sempre participa activamente nas actividades propostas.</p> <p>Sempre se interesa por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.</p>	<p>Case sempre participa activamente nas actividades propostas.</p> <p>Case sempre se interesa por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.</p>	<p>Ás veces participa activamente nas actividades propostas.</p> <p>Ás veces interésase por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.</p>	<p>Nunca ou case nunca participa activamente nas actividades propostas.</p> <p>Ten dificultades para manter en bo estado o material, propio e alleo, e para respectar as normas de uso.</p>	
<p>Utilización de valores</p> <p>(2 puntos)</p>	<p>Sempre é solidario/a e ofrece a súa axuda cando alguén a necesita.</p> <p>Sempre cumpre as normas porque comprende a súa importancia para evitar conflitos e, se os hai, sempre se involucra na súa solución.</p> <p>Sempre adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente.</p> <p>Sempre aplica hábitos de hixiene e saúde.</p>	<p>Case sempre é solidario/a e adoita ofrecer a súa axuda cando alguén a necesita.</p> <p>Case sempre cumpre as normas para evitar conflitos e, se os hai, adoita involucrarse na súa solución.</p> <p>Case sempre adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente.</p> <p>Case sempre aplica hábitos de hixiene e saúde.</p>	<p>Ás veces é solidario/a e ofrece a súa axuda cando alguén a necesita.</p> <p>Ás veces non cumpre as normas, pero se hai conflitos trata de involucrarse na súa solución.</p> <p>Ás veces adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente.</p> <p>Ás veces aplica hábitos de hixiene e saúde.</p>	<p>Nunca ou case nunca é solidario/a e ten dificultades para ofrecer a súa axuda cando alguén a necesita</p> <p>Nunca ou case nunca respecta as normas e non adoita involucrarse na solución dos conflitos.</p> <p>Nunca ou case nunca adopta actitudes de respecto e coidado do medio ambiente.</p> <p>Nunca ou case nunca aplica hábitos de saúde e hixiene.</p>	
<p>Participación no grupo</p> <p>(2 puntos)</p>	<p>Sempre participa activamente no traballo en grupo, implicase na organización, achega ideas e traballa colaborativamente.</p> <p>Sempre admite e respecta todas as opinións e axuda a resolver conflitos se os hai.</p> <p>Sempre respecta as quendas.</p>	<p>Case sempre participa no traballo en grupo, adoita implicarse na organización, achegar ideas e traballar colaborativamente.</p> <p>Case sempre admite e respecta as opinións e axuda a resolver conflitos se os hai.</p> <p>Case sempre respecta as quendas.</p>	<p>Participa no traballo en grupo pero só ás veces se implica na organización, achega ideas e traballa colaborativamente.</p> <p>Só ás veces admite e respecta as opinións ou parte delas e cústalle axudar a resolver conflitos se os hai.</p> <p>Só ás veces respecta as quendas.</p>	<p>Nunca ou case nunca participa no traballo en grupo nin se implica na organización nin achega ideas nin traballa colaborativamente.</p> <p>Nunca ou case nunca admite nin respecta as opinións nin axuda a resolver conflitos.</p> <p>Nunca ou case nunca respecta as quendas.</p>	
<p>Responsabilidade</p> <p>(2 puntos)</p>	<p>Sempre cumpre cos prazos marcados e realiza todas as tarefas.</p> <p>Sempre é responsable á hora de traer o material necesario.</p>	<p>Case sempre cumpre cos prazos marcados e realiza todas as tarefas.</p> <p>Case sempre é responsable á hora de traer o material necesario.</p>	<p>Ás veces non respecta os prazos, pero realiza a maioría das tarefas.</p> <p>Ás veces non é responsable á hora de traer o material necesario.</p>	<p>Nunca ou case nunca respecta os prazos nin realiza a maioría das tarefas.</p> <p>Nunca ou case nunca trae o material necesario.</p>	

ALUMNO/A:	NOTA:	
-----------	-------	--

En canto aos **criterios de promoción**, no momento de redactar esta programación aínda non se publicou a orde de avaliación que desenvolve o Decreto 86/2015 de implantación do currículo. O que se expón está extraído da Resolución do 15 de xullo de 2016, que é a única base normativa coa que contamos e que establece o seguinte:

- para poder promocionar o alumnado deberá aprobar todas as materias.
- tamén poderá promocionar con dúas suspensas sempre que estas non sexan Matemáticas e unha das linguas
- de xeito excepcional poderá promocionar con tres materias suspensas ou a combinación de Matemáticas e unha das linguas cando o equipo docente considere que pode seguir con éxito o curso seguinte, que ten expectativas favorables de recuperación e que a promoción beneficiará a súa evolución educativa, e sempre que se lle apliquen as medidas de atención educativa propostas no consello orientador.

6.2 BACHARELATO

Os criterios de avaliación e a súa concreción nos estándares de aprendizaxe (xa detallados no epígrafe 3) son os referentes para a comprobación do grao de adquisición das competencias clave e o logro dos obxectivos de etapa nas avaliacións continua e final da materia. Os instrumentos e procedementos de avaliación tamén están especificados no mesmo apartado.

A avaliación será continua, formativa e integradora. No proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno/a non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo en canto se detecten dificultades, procurando así a mellora do proceso de aprendizaxe. Realizaranse 3 avaliacións coas súas correspondentes cualificacións, segundo o calendario fixado pola Xefatura de estudos.

6.2.2 Segundo de Bacharelato

A continuación detállase o **sistema de cualificación para a avaliación ordinaria**:

1. Traballos de expresión oral e expresión escrita: 30%. Deseguido especificanse os procedementos de avaliación e a súa cualificación:

1ª avaliación	2ª avaliación	3ª avaliación
Expresión oral: <ul style="list-style-type: none"> • Proba oral ou escrita dun libro de lectura (10%) 	Expresión oral: <ul style="list-style-type: none"> • Proba oral ou escrita dun libro de lectura (10%) 	Expresión oral: <ul style="list-style-type: none"> • Proba oral ou escrita dun libro de lectura 10%
Expresión escrita: <ul style="list-style-type: none"> • Prácticas de análise textual e traballos escritos (10%) 	Expresión escrita: <ul style="list-style-type: none"> • Prácticas de análise textual e traballos escritos (10%) 	Expresión escrita: <ul style="list-style-type: none"> • Prácticas de análise textual e traballos escritos (10%)

2. Exames: 70%. Realizaranse dous exames por avaliación. Cada un deles computará o 40% da nota global, pero será indispensable acadar unha nota mínima de 4 puntos en cada un para poder sumar a puntuación restante. De non ser así, consideraríase suspensa a avaliación.

As **faltas de ortografía** serán descontadas da cualificación de cada exercicio ata un máximo de 2 puntos de acordo co seguinte baremo:

- **faltas moi graves (colocación errada dos pronomes ou emprego de tempos compostos) ou copiadas: -0,2 cada unha**
- **resto de faltas, incluídos os acentos gráficos -0,1 cada unha**

Ademais, tamén se poderá descontar ata 1 punto polas deficiencias na **presentación** dos exercicios.

Cando se descubra a un alumno ou alumna **copiando**, anularáselle a parte implicada ou a totalidade do exercicio, segundo corresponda; no caso de anular a totalidade do exercicio o profesorado fixará outro día para repetilo.

A **nota de cada avaliación** calcularase sumando as notas de cada un dos apartados anteriores debidamente ponderados; para obter unha cualificación positiva será necesario obter unha nota de 5 puntos ou superior.

Para aprobar a materia na avaliación final ordinaria será necesario ter aprobadas as tres avaliacións. A **nota final** calcularase mediante a media aritmética das notas das tres avaliacións sen redondeo. Cando se teña que facer unha recuperación, a nota que se terá en conta para o cálculo da nota final será a desta proba sen redondeo.

Recuperacións

Despois de cada avaliación realizarase unha proba de recuperación para o alumnado que teña o exame ou exames sen superar; cada alumno/a poderá efectuar, como máximo, tres probas de recuperación en todo o curso; cando sexa necesario recuperar os dous tipos de exame, seguirá sendo imprescindible obter un mínimo de **4 puntos** para poder facer media. Para dar unha avaliación por aprobada deberase obter unha cualificación mínima de 5 puntos. O alumnado que non supere a materia na convocatoria ordinaria deberá presentarse á convocatoria extraordinaria.

Na **convocatoria extraordinaria**, dado que non hai tempo de facer probas de expresión oral, efectuarase un exame escrito con contidos de comprensión e expresión escrita, funcionamento da lingua, lingua e sociedade e mais literatura. Será necesario acadar 5 puntos para superar a materia. O baremo de cualificación de cada parte será o seguinte:

Estándares avaliábeis	Porcentaxe da cualificación	Porcentaxe mínima requirida*
Comprensión, análise e produción textual	50%	20%
Funcionamento da lingua	15%	30% en conxunto
Lingua e sociedade	15%	
Educación literaria	20%	

*Se non se acadan as porcentaxes mínimas indicadas nalgún dos apartados o exame consideraríase o exame suspenso e, por conseguinte, a materia non superada.

Por outra parte, tal e como está recollido no Proxecto Educativo do Centro, cando un alumno ou alumna de bacharelato falte á clase de xeito reiterado e inxustificable, ademais de ser obxecto da corrección correspondente, perderá o dereito á avaliación continua nesta materia cando acumule 15 faltas de asistencia, sempre e cando se lle comunicase no seu momento esta situación ás familias. Para estes casos establécese que o alumno ou alumna deberá realizar un exame final que versará sobre o conxunto dos contidos da materia e no que deberá obter unha nota igual ou superior a 5 puntos para poder superala.

6 INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Deseguido achéganse os documentos que empregaremos para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente. Ofrecense unha serie de indicadores de logro que serán valorados numericamente de 1 a 4 segundo a seguinte escala: 1 = escaso, 2 = básico, 3 = satisfactorio, 4 = excelente.

Avaliación do proceso de ensino				
INDICADORES DE LOGRO	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender o alumnado con NEAE?				
8.- Tomouse algunha medida organizativa para atender o alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Avaliación da práctica docente				
INDICADORES DE LOGRO	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado?				
2.- Ofrecese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para o alumnado con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				

6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe?				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo etc. establécense vinculadas aos estándares?				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...?				

7 ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

Neste curso 2021-22 non hai ningún alumno/a coa materia pendente.

8 ORGANIZACIÓN DOS PROCEDIMENTOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS, NO CASO DE BACHARELATO

Non procede.

9 DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS

As primeiras sesións do curso dedicaranse a avaliar as competencias e coñecementos do alumnado. Esta avaliación será máis extensa no tempo para o alumnado de 1º de ESO, dado que é novo no centro e dispoñemos de menos información sobre el, podendo chegar a abranguer a 1ª quincena. No resto dos niveis a duración será a indispensable para obter a información de partida necesaria para poder abordar os novos contidos do curso. En todo caso, empregaranse instrumentos de avaliación variados (tanto orais coma escritos, individuais e de grupo) para poder analizar a situación dos coñecementos en relación aos 5 bloques de contidos da materia: comunicación oral, comunicación escrita, funcionamento da lingua, lingua e sociedade e mais educación literaria.

Con esta avaliación pretendemos:

- definir os coñecementos previos do alumnado, as súas competencias con relación ao currículo e as súas necesidades.
- determinar a intervención educativa que se vai efectuar, priorizando os aspectos deficitarios que se precisen para o desenvolvemento da habilidades funcionais propias da súa idade.

-concretar as estratexias de aprendizaxe que o alumno ou alumna emprega para a incorporación de novos coñecementos e habilidades, favorecendo así unha ensinanza máis eficaz.

10 MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

As orientacións metodolóxicas expostas anteriormente son de carácter xeral, pero non cómpre esquecer que a atención á diversidade debe ser, dentro do humanamente posible, un elemento fundamental da práctica docente diaria. Dado que non todo o alumnado ten o mesmo ritmo de aprendizaxe, o profesorado encargado de impartir a materia en cada un dos niveis deberá tratar de prestarlle unha atención o máis individualizada posible para detectar e solventar as carencias existentes. Neste sentido, para o alumnado que precise reforzo contaremos coa axuda das profesoras de PT. Ademais, os grupos de 1º e 2º da ESO estarán desdoblados.

Unha vez fixados os obxectivos básicos, o profesorado procurará:

- Adaptar o material didáctico.
- Variar a metodoloxía segundo as necesidades de cada alumno e alumna.
- Propor actividades de aprendizaxe diferenciadas.
- Organizar grupos de traballo flexibles.
- Ampliar ou reducir bloques de contidos segundo o interese e as competencias do alumnado.

Para isto poden ser de utilidade para o profesorado os diversos materiais de reforzo e ampliación que aparecen nos distintos libros de texto, ben como cadernos á parte (caso dos de Rodeira ou de Xerais), ben os incluídos no libro do profesor (coma nos de Xerais, Obradoiro ou Anaya) e tamén as adaptacións curriculares da editorial Obradoiro-Santillana. Ademais disto, tamén na rede se poden atopar sitios web con actividades autoavaliáveis que poden servir de reforzo e/ou ampliación. Material fornecido polas PT.

11 CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN

A LOMCE establece que na Educación Secundaria obrigatoria e no Bacharelato elementos como a comprensión lectora, a expresión oral, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional se traballen en todas as materias. Da mesma maneira, deberá fomentarse o desenvolvemento de valores como a igualdade entre homes e mulleres e a non-discriminación por condicións circunstanciais, persoais ou sociais. A ensinanza transversal tamén inclúe a educación na resolución pacífica de conflitos e valores que sustenten a liberdade, a xustiza, o pluralismo político, a paz, a democracia e o respecto polos dereitos humanos.

12 ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS PARA CADA CURSO

En función do orzamento do departamento, das posibilidades organizativas e das oportunidades que vaian xurdindo ao longo do curso, poderanse realizar actividades como as seguintes:

- 1º 2º ESO. Conferencia Vítor García sobre a excavación do Castro de Merza e Cumeiro Xaneiro 2023
- 2º ESO e 3º da ESO alumnado doutros cursos que cursase regueifa e oralidade. Encontro Regueifesta abril de 2023. Santiago de Compostela
- Alumnado 1º ESO. Proxecto Nós somos. Visita á fundación Neira Vilas.

- Saída á Galiña Azul. O Apalpador. Nadal de 2022. Alumnado de regueifa.
- Certame Escolar de Regueifas de Valadares (Vigo), no mes de abril, para o alumnado regueifeiro.
- Viaxe ao Courel: literatura, dialectoloxía e o improviso dos brindos e loias, visita ao CEIP de Seoane ou ao da Pobra de Brollón, para 3º de ESO no mes de maio.
- Excursión a Portugal para o alumnado de portugués de 1º, 2º e 3º da ESO 1º trimestre.
- Intercambio cos IES do Milladoiro e Ribeira (Leliadoura) excursión e vídeoconferencias. Novembro e febreiro intercambio.
- Outras actividades (charlas, recitais, debates, concertos...) con personaxes da cultura que poidan resultar de interese en relación coa animación á lectura ou co explicado na clase.

- Saídas a diversas cidades e vilas galegas que ofrecen roteiros literarios, sesións de teatro, cine ou outras actividades culturais de interese.

Alén das actividades deste departamento, colaborarase de xeito activo con todas as actividades que programe o Clube da lingua

En colaboración coa Biblioteca:

- Actualización dos fondos bibliográficos e audiovisuais.
- Todas as actividades que programen de interese coas diferentes materias deste departamento.
- Saída a Milulloa e á fundación Galicia Verde co alumnado de proxecto competencial de 1º eso.
- Participación na actividade de reforestación do Monte do Camballón, todo o alumnado.

13 MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

Ao comezo do curso o profesorado do Departamento informará ao alumnado sobre os estándares de aprendizaxe mínimos da materia, os criterios e instrumentos de avaliación, así como dos criterios de cualificación para cada nivel, que tamén se farán públicos a través da web do centro, onde estarán accesibles para a súa consulta durante o curso académico. O procedemento que se vai empregar para avaliar a programación será un seguimento regular da súa aplicación, do que quedará constancia nas correspondentes actas de reunión de departamento, segundo a información achegada polos distintos membros. Así mesmo, na memoria de final de curso recollerase unha avaliación global da programación (para a que se empregará o documento que se achega deseguido), acompañada das propostas de mellora que se consideren necesarias e que serán incorporadas para o curso seguinte. Os acordos e/ou recomendacións da Comisión de Coordinación Pedagóxica que lle poidan afectar a algún aspecto da programación tamén serán tidos en conta para realizar as modificacións oportunas.

Avaliación da programación didáctica: INDICADORES DE LOGRO	1 (Escaso)	2 (Básico)	3 (Satisfactorio)	4 (Excelente)
1.- Diseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				

3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secunciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas?				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asignouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				

27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				